

God in Sabat

Di Sabat we Sesil N. Rayt rayt

Di Masta in De we H. Lio Boles rayt

Di Sabat

A Chenj of Lo?

Daniel 7: 25 de tok bot aw motalman de chenj God in lo den – sɔntin we no rayt. Bot, if God don chenj in yon lo, dat na difren tin ɔltogeda – en i no rayt fo no no en ajɔst to am. So, wetin a want fo du naw na fo sho se God bin rili mek dis kayn chenj we i mek Jizɔs Krays bi wi ay prist afta di ɔda we Melchizidek bin de, en nɔto afta di Livayt ɔda we Erɔn bin de fala lek aw i bin don mek lo fo prist den ɔnda di lo we i mek Mozis bi midulman en we i yuz fo gi di Ten Komandment den bak na Mawnt Saynay.

1. Di Ibru Pipul Den (7: 11-25) (Amerikan Stendad Veshɔn):

a. 'Naw if pafekt [we de tok bot sev te i rich, vas 25] tru di Livayt prist wok (bikɔs ɔnda am di pipul den don get di lo), wetin ɔda prist bin nid fo mek ɔda prist kam afta di ɔda prist we Melkizidek bin de du, . en den no fo kont den lek aw Erɔn bin tel den fo du? Fo mek den chenj di prist wok, i nid fo chenj di lo bak. Di wan we den tok bot den tin ya, komɔt na ɔda trayb, we nɔbɔdi no de wok na di ɔlta. Bikɔs i klia se wi Masta komɔt na Juda; as to us trayb Mozis [we God gi di Ol Kɔvinant lo tru] no tok natin bot prist den. En wetin wi de tok klia mɔ, if ɔda prist we tan lek Melchizidek kam, we nɔto fo fala di lo we de na bɔdi [di bɔdi] lo [di Ol Kɔvinant lo], bot den mek am afta di pawa we no get end get layf [fo Krays afta i get layf bak]: bikɔs i don si se: "Yu na prist sote go, jɔs lek aw Melkizidek bin de du." Bikɔs den don pul di lo we bin de trade, bikɔs i wik en i no get wan benifit (bikɔs di lo no mek natin pafekt), en i de mek wi get betɛ op, we wi go yuz fo kam nia God. En bikɔs i no go swe (bikɔs den [afta Erɔn, di Livayt prist] in ɔda lo, den don mek den bi prist we den no swe, bot i [Krays] swe di wan we de tok bot am), PAPA GOD swe en i no go ripent in sef se, "Yu na prist sote go; Na so Jizɔs don bi di pɔsin we go mek agriment we betɛ pas am. En den don mek den bi prist bɔku bɔku wan, bikɔs we den day, den no go ebul fo kontinyu fo bi prist, bot bikɔs i de sote go, in prist wok no go chenj. "So I Ebul fo Sev Di Wan den we De Klose to God Tru Am, We I Si I De Alayv Fo Beg Den."

Di pasej we de ɔp de se no 'salveshɔn to di ɔl' (no sev we go de sote go) ɔnda di Livayt pristship we de na di Ol Kɔvinant. Non prist, en ivin di wan ol prist we de afta di prist we de day, no bin ebul fo gi sev pas di tem we den bin de liv na di wɔl, bikɔs di sakrifays den we den bin de mek ia to ia no bin de benifit fo pas wan ia wan tem – na dat mek, nɔto pas layf na di wɔl . So, ivin di wan den we de liv ɔnda di Ol Kɔvinant bin ebul fo get layf we go de sote go tru di prist we Jizɔs Krays bin bi leta en we go de sote go, di benifit we i bin de sakrifays in sef wan tem fo sin bin de bak fo gi den sev sote go (den notis am na c. dɔŋ ya insay 9: 15) – bikɔs di animal den blod we di Livayt prist den bin de gi bɔku tem no bin ebul fo 'tek sin den' (10: 4) to di mak we den no go memba den igen,' lek aw i bin de ɔnda di Nyu Kɔvinant (8: 12; 10: 17-18).

b. 'Böt naw in [Krays] dön get wok we pas ol, bikos i na di midulman bak fō wan agriment we bete [pas di wan we Mozis na bin midulman fō], we den dön mek bay prōmis den we bete. Bikos if di fōs agriment nō bin get wan fōlt [dat min se if i nō bin du fō 'fō sev pōsin te i day'], dat min se den nō bin fō dön fēn ples fō wan sēkōn. Bikos i fēn fōlt pan den [di Izrel neshōn we bin kam fō sheb to Izrel in Kīngdōm en Juda in kīngdōm], i se: "Luk, di de den de kam," na so PAPA GJD se, we a go mek Nyu Kōvinant wit di Izrel in os en wit Juda in os; Nōto di agriment we a bin mek wit den gret gret granpa den di de we a ol mi an fō ker den kōmōt na Ijīpt; Bikos den nō bin kōntinyu fō du mi agriment, en a nō bin de tink bōt den, na so PAPA GJD se [luk Jerimaya 31: 31-34] ... We i se, "Nyu agriment, i dön mek di fōs wan ol." Bōt di tin we dön ol en ol, dön nia fō dōnawe wit am.' (8: 6-13)

c. We wi dön tōk bōt op, i se: 'En fō dis mek in [Krays] na di midulman fō wan nyu agriment, so dat if pōsin day fō fri di bad tin den we bin de ònda di fōs agriment, di wan den we den kōl go get di prōmis fō get eritaj we go de sote go ['sev te yu sev']. (9:15)

Duya rid gud gud wan Chapta 7-10 na Ibru, we a tek sōm pat den nōmō frōm en notis patikyula se:

(a) wetin apin ònda di Ol Kōvinant na bin kayn en shado

fō 'gud tin den we get fō kam.' (10:1) ònda di Nyu Kōvinant, en

(b) I tek di fōs wan, so dat i go mek di sēkōn wan. (10:9)

2. Duya rid bak di Sēken Leta Fō Kōrint 3 en notis den tin ya:

a. Wetin den 'rayt, en grap pan ston,' dat na di Tēn Kōmandment den na di Ol Kōvinant, we get di Sabat kōmandment (Eksodōs 31: 18; 32: 15; 34: 28), dön pas (vas 4-16).

b. Den tōk speshal wan se 'di Ol Kōvinant... dön dön insay Krays' (v. 14).

3. Duya notis Leta Fō Kōlōse 2: 16-17 , we se: 'Una nō fō jōj una bōt it, ò drink, ò bōt festival ò nyu mun ò Sabat de [ol den tin ya na fō di Old Covenant]: we na shado fō tin den we get fō kam; bōt di bōdi [we de trowe di shado, so fō se] na Krays in yon [literally, 'of Christ,' as in the King James Version].'

Are The Ten Commandments Still Binding?

Naw, as to if 'di Tēn Kōmandment den stil tru tide lēk aw i bin de lēk tu tawzin ia so bifo,' if yu min se den stil 'binding' tide lēk aw den bin de da tēm de, i dipen if den bin put den bak insay di Nyu Kōvinant Iō, ò Krays in Iō. Wi gri fri wan se den dön put den ol so, pas di Sabat kōmand. Bōt insay Leta Fō Kōlōse 2: 16-17, we wi dön tōk bōt op, wi si am speshal wan insay di kategori fō tin den we den nō fō jōj wi bay – dat min se, den nō fō kōndēm wi fō we wi nō fala den – we min, so, se den de nō de tay ònda Krays.

Dat na besik, en i min se Gōd in sef dön chen j di Iō, so dat ònda Krays di sabat kōmand nō de tay igen – wan kōnkluhōn I tink na biyōn saksēsful kōntradikshōn. En, Iōjik wan, a kin stōp wit dat nōmō.

Bɔt a prɔmɪs fɔ 'tray fɔ bi kɔmprehnsiv inɔf fɔ gi wan inɔf ditayla ɔvaviu fɔ wan klia ɛn di rayt we fɔ si wetin a biliv se na di tichin fɔ skripchɔ bɔt di tɔpik we dɛn de tink bɔt.' ' -- wan ɛnhansment, ɛn mɔ kɔnfɔmeshɔn fɔ divayn rɛshɔnal, if yu want. ɛn dat a de tray naw frɔm ɔl tu di Ol ɛn Nyu Kɔvinant skripchɔ, pan ɔl we i min fɔ trit boku, bɔku lng.

1. Status of the Sabbath Under New Covenant Law.

Insay Leta Fɔ Galeshya 4: 10-11, di apɔsul Pɔl, we i bin de rayt to Jentayl Kristian dɛn we bin de inflɔws di Judaiz ticha dɛn fɔ mek dɛn sakɔmsayz ɛn kip di Ol Kɔvinant lɔ we Mozis bin gi fɔ mek dɛn go sev (luk Di Apɔsul Dɛn Wok [Akt] 15: 1-5), bin se: 'Una de kip de [we go inklud Sabat de], ɛn mɔnt, ɛn sizin, . ɛn ia dɛn. A de fred una, so dat a nɔ go mek una wok fɔ natin.' ɛn, bɔt sakɔmsayz, we dɛn bin dɔn aks fɔ ɔnda di Ol Kɔvinant, i se: '...if una sakɔmsayz, Krays nɔ go bɛnifit una natin. Yes, a de tɛl ɛnibɔdi we sakɔmsayz bak se i get fɔ du wetin di lɔ se. Una dɔn kɔmɔt nia Krays, una we di lɔ bin want fɔ mek una de du wetin rayt. Una dɔn fɔdɔm frɔm di gudnes. ... Bikɔs insay Krays Jizɔs nɔ sakɔmsayz ɛn nɔ sakɔmsayz nɔ get natin fɔ du; bɔt fet we de wok tru lɔv' (Gal. 5: 2-6).

Di prinsipul we wi si na di tin dɛn we wi dɔn tɔk bɔt na dis: ɔnda Krays dɛn nɔ kɔmand 'sakɔmsayz', ɛn dɛn nɔ ban am if dɛn nɔ du am fɔ obe di Ol Kɔvinant lɔ fɔ bi dɛn dɔn sev am. Bɔt if dɛn du am bikɔs dɛn nid am ɔnda di Ol agrɪment lɔ, ɛn fɔ mek wi bi pɔsin we de du wetin rayt ɔ sev, dat de mek wi kip ɔl da lɔ de, yet i de mek wi kɔmɔt nia Krays ɛn dat mek wi nɔ get Gɔd in speshal gudnes tru Krays, we wi nɔ go ebul fɔ sev. Da prinsipul de, we de aplay to ɛni kɔmand na di Ol Kɔvinant we nɔ put insay Nyu Kɔvinant lɔ, INKLUD DI 'SABBATH' KɔMɔND, WE WI NOT INSAY Leta Fɔ Kɔlɔse 2: 16-17.

ɛn, bikɔs insay da pat de, dɛn rayt di 'sabat' bitwin tin dɛn we 'na shado fɔ di tin dɛn we get fɔ apin' – 'di lɔ we get shado fɔ di gud tin dɛn we get fɔ kam' (Di lbru Pipul Dɛn 10: 1) – dat na, fɔ kam tru Krays, we na di midulman fɔ di Nyu Kɔvinant– dat mek i impɔtant fɔ chek di sabat mɔ ful wan ɔnda ɔl tu di Ol ɛn Nyu Kɔvinant, fɔ wan stil brayt we fɔ si tin ɛn klia we fɔ si am.

2. Di Sabat insay di Ol Kɔvinant skripchɔ dɛn: Jɛnesis to

Malakay.

a. Fɔstem we dɛn tɔk bɔt (Jɛnesis 2: 1-3): 'ɛn di ɛvin ɛn di wɔl dɔn, ɛn ɔl di ami we de pan dɛn [insay di siks dez na Jɛnesis 1]. ɛn di de we mek sevin, Gɔd dɔn in wok we i bin dɔn mek; ɛn i rɛst di de we mek sevin pan ɔl di wok we i bin dɔn du. ɛn Gɔd blɛs di de we mek sevin ɛn mek am ol; bikɔs insay de i bin dɔn rɛst frɔm ɔl in wok we Gɔd bin dɔn mek ɛn mek.'

Di lbru verb we dɛn translet ya 'rɛst' na shabath, we min fɔ stɔp, ɔ fɔ rɛst. Di de we mek sevin, we bin de sho se Gɔd dɔn stɔp fɔ mek ɔltin, dɛn bigin fɔ kɔl am 'sabat' (shabat) ɔ 'sabat de.' I bin de mak di end fɔ di fɔs wik we di wɔl bin de, ɛn di biginin fɔ wan wik we de afta di wik we na sevin dez, we leta Gɔd bin tɔk bɔt as 'mi Sabat' (Eksodɔs 31: 13; Levitikɔs 19: 3, 30; 26: 2).

b. Sekon Tin we Den Tok bot (Eksodɔs 16): Izrel, we den jos don fri from Ijipshian slev en we bin de na di fos pat pan in long tem fo go na di promis land na Kenan, den bin don ker am go na di wildanes na Sin, we no de fa from Mawnt Saynay, usay den go kamp fo wan ia en get di Ol Kɔvinant lo, wit in Ten Komandment den we boku pipul den sabi, we get di Sabat lo den we wi de wit naw concerned.

Fud bin don gi na di wildanes na Sin, en di pipul den bin de grɔmbul. 'den PAPA GɔD tel Mozis se, "A go ren bred from evin fo una; en di pipul den go go na do en gɛda di pat fo wan de evride, so dat a go pruv den if den go fala mi lo ɔ no go fala den. En i go bi se di de we mek siks, den go redi wetin den go kam wit, en i go rich tu tem pas wetin den kin gɛda evride' (16: 4-5).

En di fos de we mek siks, Mozis bin eksplen to di pipul den dis we: 'Dis na wetin Jiova don tok, Tumara na fo rest, na oli Sabat fo Jiova: Bek [tide] wetin una go bek, en boyl wetin una go boyl; en ol di wan den we lef fo de, kip fo una te monin' (16: 23). En we monin kam, Mozis tok mo se: 'It dat tide; bikɔs tide na Sabat fo PAPA GɔD, en tide una no go si am na fil. Una fo gɛda am fo siks dez; bot di de we mek sevin na di Sabat, nobɔdi no go de insay de' (vs. 25-26).

Som pan di pipul den bin go na do eni we di Sabat de fo gɛda, bot den no si enibɔdi. 'En PAPA GɔD tel Mozis [we den go gi am to di pipul den] se: "Aw long una no go gri fo du mi lo den en mi lo den? Bikɔs Jiova don gi una di Sabat, na dat mek i gi una di bred fo tu dez di de we mek siks; una ol fo de na in ples, le nobɔdi no komɔt na in ples di de we mek sevin." So di pipul den bin rest di de we mek sevin' (vs. 28-39).

Dat na bin di fos tin fo, en na bin kondishon fo, di komand fo di Sabat as speshal impotant pat pan di agriment bitwin God en Izrel, we i no go te igen na Saynay.

c. Di Tok Tin we Den Tok bot (Eksodɔs 20); Di tok de afta we Izrel don rich na di wildanes na Saynay, God bin tok di Ten Komandment den we leta i rayt pan tu tebul den we den mek wit ston en gi Mozis from di mawnten we de op. I bigin bay we i se, 'Mi na PAPA GɔD we na yu God, we pul una komɔt na Ijipt en komɔt na di os we una bin de bi slev' (v. 2). Di fos tin we den bin tel den fo du na fo mek den no get eni ɔda god bifo am (ɔ apat from am). En di nomba 4 wan na: "mɛmba di Sabat de, fo kip am oli. Yu fo wok fo siks dez en du ol yu wok; bot di de we mek sevin na Sabat fo PAPA GɔD we na yu God, yu no fo du eni wok, yu, yu gyal pikin, yu man-slev, yu kaw, ɔ yu strenja we de insay yu get den, bikɔs insay siks dez Jiova mek evin en di wol, di si, en ol wetin de insay den, en i rest di de we mek sevin, en oli am' (vs. 8-11).

d. Fɔda Skripcho den we Eksplen – we de eksplen di big big minin en impotant tin we di sevin de sabat get fo Izrel: Eksodɔs 31: 12-17: 'Fo tru, una fo kip mi Sabat den: bikɔs na sayn bitwin mi en una fo ol una jenɛreshon; so dat una go no se na mi na PAPA GɔD we mek una oli. ...So di Izrelayt den go kip di Sabat, fo kip di Sabat ol den jenɛreshon so dat den go mek agriment we go de sote go. Na sayn bitwin mi en di Izrel pikin den ɔlsay na den jenɛreshon sote go: bikɔs insay siks dez Jiova mek evin en di wol, en di de we mek sevin i rest en get trenk.

Di plenti plenti, 'sabat,' de tək bət jəs di sevin de sabat insay in wik rikrens (evri wik get sabat) – na dat mek, 'Fə tru, una fə kip mi sabat den: bikəs na sayn bitwin mi en una ɔlsay na una jenereshən.'

Ditarɔnɔmi 4: 7-8: 'Us big neshən de we get ɡɔd we de nia den lek aw Jiova wi ɡɔd kin get enitem we wi kɔl am? En us big neshən de we get lɔ en lɔ den we rayt lek ɔl dis lɔ we a dɔn put bifo una tide?' Dis Mozis bin tək insay in fayvel adres to Izrel fəti ia afta i gi di lɔ fɔs na Saynay, we i bin de ripit naw jəs bifo i day en den bin de go insay Kenan da tem de ɔnda Jɔshwa in lidaship.

Ditarɔnɔmi 5: 12-15: We Mozis bin dɔn ripit di Sabat lɔ we de na Eksodɔs 20: 8-11, we se i fə rest frɔm wok di Sabat de ivin fə den 'man-savant' en 'slev-savant,' i bin tək bak se: 'Yu fə mɛmba se yu na bin slev na Ijipt, en Jiova yu ɡɔd bin pul yu kɔmɔt de wit pawaful an en es an, na dat mek Jiova yu ɡɔd tel yu fə kip di Sabat de' (v. 15).

Izikel 20: Bɔku bɔku ia afta dat, we elda den na Izrel bin dɔn kam to prɔfɛt Izikel fə aks Jiova tru am, Jiova bin mek i mɛmba den tu tem bət di tru tin we wi dɔn tək bət ɔp na Eksodɔs 31: 12-17, lek dis:

(a) 'A bin gi den mi sabat, . fə bi sayn bitwin mi en den, so dat den go no se na mi na Jiova we de mek den oli' (v. 12); en

(b) 'mi sabat den ... go bi sayn bitwin mi en una, so dat una go no se mi na Jiova una ɡɔd' (v. 20).

Neimaya 9: 12-15: Afta lek wan en af senti ia so , afta we Izrel bin kam bak frɔm Babilɔn slev, we den bin de na wan jeneral asembli na Jeruselem, den bin de pre in wan fə tel ɡɔd tenki insay dis jeneral istri bət aw i bin de trit Izrel bin de tək bət frɔm di kɔl we den gret gret granpa Ebraam bin kɔl te to di tem we wi de naw, en ɔda tin den bin se: 'Yu kam dɔn Saynay bak, en tək to den frɔm evin, en gi den rayt ɔdinans en tru lɔ den, gud lɔ den en kɔmandment den , en mek den no yu oli Sabat, den kɔmandment den, en di lɔ den, en wan lɔ, we Mozis mek, en gi den bred frɔm evin fə den angri, en briŋ wata fə den kɔmɔt na di rɔk fə den tɔsti, en tel den se den fə go get di land we yu bin dɔn swɛ fə gi den.'

Ayzaya 66: 23-24, naw we den tək bət las pan ɔl we den bin dɔn tək bət di tem we den rayt am lek wan ɔndred ia so bifo di tɛks frɔm Izikel, difren frɔm ɔl di tin den we wi dɔn tək bət, bikəs na prɔfesi prɔmis to Izrel bət wan tem we 'ɔl mɔtalman' (ɔl neshən den) go wɔship Izrel in ɡɔd 'frɔm Sabat to Sabat,' lek dis: 'Bikəs jəs lek aw di nyu evin en di nyu wɔl we a go mek, go de bifo mi, na so Jiova se yu sid en yu nem go de. En i go bi se frɔm wan nyu mun to ɔda mun, en frɔm wan Sabat to ɔda wan, ɔl mɔtalman [Jɛntayl den en Izrelayt den] go kam fə wɔship bifo mi, na so Jiova se.'

By way of summary of the we wi dɔn tək bət, wi get den tin ya:

(1) Gōd gi in Sabat to Izrēl we gēt bōdi as sayn bitwin am en dēn fō di agriment we i mek wit dēn na Saynay as in speshal pipul dēn we i dōn pik (Eksodōs 31: 12-17; Izikēl 20: 12, 20), we mek dēn difrēn frōm ɔl di ɔda wan dēn. No rikodō nō de fō se mōtalman de kip di sevin de insay di wik as de fō solemn rēst to Jiova bifo dēn gi am to Izrēl as dat – wan tēm we nō less dan 2500 ia na mōtalman istri – nōto bifo di wata we rōf, bay Adam, Ebēl, Sēt, Inōk, Noa, ɔ eni ɔda pōsin – en nōto afta di wata we bin rōf, na Ebraam, Ayzak, Jekōb, ɔ eni ɔda pōsin ɔ pipul dēn.

Bōt, di wōd ‘wik’ (Ibru shabua, wan sevin) de na Jēnesis 29: 27-28, we de ripōt di langwej dēn we Leban bin yuz we i bin de tōk to Jekōb pas 250 ia bifo Jiova in ‘sabat’ to Izrēl na Saynay. So, i nō get wan dawt se di sevin de saykl kōmōt frōm di siks dez we Gōd mek ɔltin plus di de we Gōd rēst frōm di tin dēn we Gōd mek di de we mek sevin – yet witout eni rikodō bōt di de we mek sevin we dēn bin tēl mōtalman fō rēst to Jiova, te dēn gi am to Izrēl as sayn fō di agriment bitwin am en dēn as in speshal pipul dēn we i bin dōn pik da tēm de, lek aw wi bin dōn tōk ɔp.

(2) Nō ɔda big neshōn nō bin get dis kayn a gōd ɔ agriment as Izrēl in Gōd en agriment, en, bay we i min, nō Sabat fō kip. (Ditarōnōmi 4: 7-8; 5: 12-15) Bay we i kōmpia am, na we man gi in wēf wan mared ring as sayn fō di Kōvinant fō Mared bitwin am en am, en dēn wan, de set am fō am apat frōm ɔl di ɔda wan dēn. En Gōd in sef kōmpia am to dis kayn agriment, i se: ‘we a bin brok mi agriment pan ɔl we a na bin mared to dēn’ (Jērimaya 31: 32).

Pan pan dat, di sevin de sabat bin fit mō as da sayn de bitwin Gōd en Izrēl fō di agriment we dēn bin mek na Saynay. Bikōs in Sabat bin de sho se ɔl di wok we i bin dōn du insay di siks dez we i mek ɔltin, dōn dōn, en i bin de mēmba am (Jēnesis 2: 1-3). En fō gi in Sabat to Izrēl dēnsēf bin de sho en mēmba se i dōn dōn dēn slev wok na Ijīpt, jōs lek aw Ditarōnōmi 5: 15 se. Dis bin sho di tru tin se di Gōd we mek ɔltin na Izrēl in Gōd naw, en dēn nō fō get ɔda wan – jōs lek aw nō ɔda neshōn nō bin sheb dis kayn tin na istri, ɔ di sabat fō kip as solemn rēst to Jiova.

(3) Mek we Izrēl bin nō se in ‘oli sabat’ na bin wan pan di tin dēn we bin de gēda rawnd en we Gōd bin de kam dōn ‘pan Mawnt Saynay’ en tōk to dēn frōm evin (Nēimaya 9: 13-15). En di we aw dēn nō bin nō bōt am trade, wi si am bay di we aw sōm pan dēn bin de biev we dēn bin dōn tēl dēn fōs fō mek dēn sēlibret am na di wildanēs na Sin we get fō du wit di we aw Gōd bigin fō it dēn mana (Eksodōs 16).

(4) Di refrens insay (2) ɔp to di we aw Izrēl brok di mared agriment bitwin Jiova en dēn, inklud bak dēn ‘fō pwēl’ di Sabat de, we na di sayn fō di agriment bitwin dēn en in, bay we dēn nō kip am oli, as de fō rēst to Jiova. Di fōs tēm we dēn tōk bōt dis kayn dōti, de na Di Nōmba Dēm 15: 32-36 . Bōt ɔda refrens dēn tu bōku fō rid ya.

(5) Las wan, di prōfēt prōmis we de na Ayzaya 66: 22-23 to Izrēl we get fō du wit Sabat na di nyu wōl we i go mek, nō de tōk bōt fō kip sabat na dis wōl we de naw ɔnda di Nyu Kōvinant we Krays na di midulman fō, we pas di Ol Kōvinant we Mozis na bin midulman fō, bōt to di ɔlmat sabat fō di wan dēn we dēn dōn fri frōm ɔl di neshōn dēn na di wōl we get fō kam. Pan ɔl we dēn bin de kōch di prōmis we dēn tōk bōt insay di langwej we dēn bin de yuz di sabat we bin de da tēm de ɔnda di Ol Kōvinant (as i bin de kam fō wōship am ‘frōm wan sabat to

oda wan,' en 'from wan nyu mun to oda wan'), den bin get fo yuz am fo egzampul pan ol we noto so expressive of the perpetual sabbatism.

Bikos, lek aw di aposul Jon bin si insay in vishon bot Patmos, bot di 'nyu wol,' wit in 'oli siti, nyu Jeruselem' (Reveleshon 21: 1 - 22: 5), 'di siti no nid di san en di mun fo shayn pan am, bikos God in glori bin mek i layt, En di layt we de de na di Ship' (21: 23); 'en no go lok di get den na de (bikos net no go de de)' (v. 25); 'en net no go de igen; en den no nid layt fo layt, ol layt fo di san; bikos di Masta God go gi den layt' (22: 5).

Apat from dat, di tri vas den we wi don tok bot get wan las vas we den rid lek dis, we, bikos i de apin di sem tem, i get fo bi fichural semweso: 'En den go una go na do en luk di pipul den we don pwel mi bodi, bikos den wom no go day en den faya no go ot; en olman go et den' (Ayzaya 66: 24).

Di wod den we den ondaskayn [bikos den wom no go day, en den faya no go ot] na Jizos bin yuz den leta, lek aw den rayt am na di Nyu Kovenant skripcho na Mak 9: 43-48, as i de apin to di 'wom' en 'faya' na 'el' (Gena). Di las wan na bin rili di Vali na Inom, we den bin don kam fo yuz as di siti usay den kin trowe doti na di odasay na Jeruselem na di wol, noto jos fo di doti bot fo di bodi den we den no ber yet, 'we wom den kin swet en faya kin bon' (as den sho am na AT Robertson in Wod Pikcho den na di Nyu Testament). Bot wi Masta bin yuz am fichural wan bot 'di faya we go de sote go we den don redi fo di debul en in enjel den' (Matyu 25: 41), – we den kol 'di lek we get faya' na Reveleshon 20: 14-15 – usay di wan den we no rayt' . go go fo ponish we go de sote go' (v. 26), from di jgment we olman go get we Jizos go kam bak (Matyu 25: 31-46), we na fo fala di wan ol wol we di wan den we don day get layf bak en di ronawe from di wol en evin we de naw (i klia se na in evin we de na di atmosfere en sಂತem di evin den we de na di sayd, bot noto di say we God de) (Reveleshon 20: 11 -15) wan. Bot fo tru, di lek we get faya we go de sote go no go de na di say we di 'oli siti, Nyu Jeruselem' we den don fri, go si, ol i no go izi fo si am (Reveleshon 21: 1 - 22: 5).

Fo den kayn rizin den de, di pat na Ayzaya 66: 23-24 bot di Sabat na di 'nyu wol' we Jiova go stil get i tan lek se den rayt 'mek' di rayt we insay Elliott's Commentary on the Whole Bible, lek dis: 'I de insay di kayn kes we di wod den no eva get, en no eva ebul fo get, rial fulfilment. Di tru tru rializashon de na di nyu Jeruselem na Reveleshon 21: 22-27 bot di Sabat we go de sote go na Di Ibru Pipul Den 4: 9, en ivin da glori vishon de na jos wan sayn fo spiritual rial tin den.'

Den don tok fayn fayn wan se di Ol Testament na di Nyu Testament we den ayd, en di Nyu na di Ol we den don sho. So, naw wi de go bak mo to di Nyu fo di tin den we di Ol wan bin sho bifo tem.

Observations from New Covenant Scriptures

1. Dat di Ol Kovenant pasej na Ayzaya 66: 22-23 de sit wi to wan sabat we go de sote go we fo bi di las rest fo God in pipul den, fo enjoy tru Jizos Krays, en fo shado bot no enjoy onda di Ol Kovenant, en noto bifo di wol we wi de

naw dɔn tek wan nyu ɛn we go de sote go, afta we Krays kam bak na dis wɔl di sɛkɔn tɛm we in istri dɔn, dɛn dɔn mek am i klia, bitwin ɔda pasej dɛn, bay di bɛsis wan dɛn we de dɔŋ ya:

a. Pita In Sekɛn Lɛta 3: 10-13 : 'Bɔt di de we PAPA GɔD [de de we i go 'kam.' v.4] go kam lɛk tifman; we di ɛvin [i klia se di ɛvin we de na di atmosfere ɛn sɔntɛm di ɛvin we de na di sayd, lɛk aw wi bin dɔn tɔk] go pas wit big big nɔys, ɛn di tin dɛn we de insay de go sɔlv wit wam wam wam, ɛn di wɔl ɛn di wok dɛn we de insay go bɔn. We wi si dɛn tin ya so ɔl fɔ dɔnawe, us kayn pɔsin wi fɔ bi insay ɔl oli layf ɛn fɔ fred Gɔd, we de luk fɔ ɛn rili want fɔ mek Gɔd in de kam, we mek di ɛvin we de bɔn faya go bi sɔlv ɛn di ɛliment dɛn go melt wit faya wam? Bɔt akɔdin to in prɔmis [we pas insay Ayzaya 66: 22-23?], wi de luk fɔ nyu ɛvin ɛn nyu wɔl usay rayt de liv.'

b. Reveleshɔn 20: 11-15 : 'A si wan wayt tron, ɛn di wan we sidɔm pan am, we di wɔl ɛn di ɛvin rɔnawe kɔmɔt na in fes; ɛn dɛn nɔ bin fɛn ples fɔ dɛn ɛn a si di wan dɛn we dɔn day, di big wan ɛn di smɔl wan dɛn, tinap bifo di tron; ɛn dɛn opin di buk dɛn, ɛn dɛn opin wan ɔda buk. Dat na di buk we de gi layf, ɛn dɛn bin de jɔj di wan dɛn we dɔn day bay wetin dɛn rayt insay di buk dɛn, akɔdin to wetin dɛn du. ɛn di si bin gi di dayman dɛn we bin de insay dɛn, ɛn dɛn jɔj dɛn ɔlman akɔdin to wetin dɛn du. ... ɛn if dɛn nɔ fɛn ɛnibɔdi we dɛn rayt na di buk we get layf, dɛn bin trowe am na di lek we get faya.'

So, wi get di 'di wɔl ɛn di ɛvin' we de naw we de rɔnawe insay kɔnekshɔn wit di yunivasal layf bak ɛn jɔjment fɔ mɔtalman , as di apɔsul Jɔn bin si am insay in vishɔn dɛn bɔt tumara bambay we dɛn bin de ker am go na ɔda kɔntri na di Ayland na Patmos.

c. Reveleshɔn 21: 1 - 22: 5: Pan ɔl we i tu bɔku fɔ kot na ya, wi fɔ tek tɛm rid am ɔl. Na vishɔn fɔ di tin dɛn we wi dɔn tɔk bɔt we de fala wan nyu ɛvin ɛn nyu wɔl fɔ di wan dɛn we de du wetin rayt na ɔl di neshɔn dɛn, wit di 'oli siti, nyu Jeruselem [we difrɛn frɔm di wɔl Jeruselem na Palestayn] we de kam dɔŋ frɔm ɛvin frɔm Gɔd' ('di siti fɔ di Gɔd we de alayv, di Jeruselem we de na ɛvin' (Di Ibru Pipul Dɛn 12: 22).

Dis 'nyu wɔl' ɛn 'di oli siti, Nyu Jeruselem,' i klia se na bin di 'kɔntri we de na ɛvin' ɛn 'di siti we get di fawndeshɔn dɛn, we na Gɔd bil ɛn mek am,' we Ebraam, Sera, ɛn Ayzak ɛn Jekɔb bin de luk fɔ (Di Ibru Pipul Dɛn 11: 8-16) as di wan we pas ɔl fɔ dɛn pas Kenan, we na bin jɔs wan kayn ɔ 'shado' fɔ wetin get fɔ kam.

'ɛn dɛn ɔl [inklud di pipul dɛn we jɔs de we dɛn tɔk bɔt, ɛn bɔku ɔda wan dɛn we dɛn tɔk bɔt bak fɔ dɛn fet], bikɔs dɛn dɔn get witnes to dɛn tru dɛn fet, dɛn nɔ get di prɔmis [fɔ di kɔntri ɛn siti we de na ɛvin], bikɔs Gɔd dɔn gi wi sɔm tin we betɛ bɔt wi [pas wetin i ebul fɔ gi wi na dis wɔl]. , so dat apat frɔm wi, dɛn nɔ fɔ mek pafekt' (Di Ibru Pipul Dɛn 11: 39-40). Dat min se, dɛn nɔ go go insay di pafekt wɔl we go kam bifo di layf bak we Krays go kam na di wɔl bak, di sem we aw i go bi tru fɔ wi.

d. Di Ibru Pipul Dɛn 3: 1 - 4: 11: Na ya bak wi get wan pat we dɛn dɔn ekstend (we duya rid in ɔl, notis aw i de go bifo).

Bigin:

'So, oli brōda dēn, we de tek pat pan di kōl fō go na evin, tink bōt di Apōsul en Ay Prist fō wi kōnfeshōn, ivin Jizōs, ... wan pikin oba in [Gōd] in os [in di minin fō 'os'], we wi na in os, if wi ol wi maynd en di glori fō wi op te di end' (3: 1-6).

Kontinyu:

Mēmba di wan dēn we de rid bōt di nō biliv en di nō fetful we so bōku pan di Izrelayt dēn we get bōdi en dat mek dēn nō eva go insay di rēst we dēn bin dōn plan fō dēn na di wōl Kenan: dēn de enkōrej bak fō tek wōnin frōm dis en nō mis di rēst we dēn mek fō spiritual Izrel na di Kenan we de na evin (3: 7 - 4: 8).

Dēn dōn:

'So wan Sabat rēst stil de fō Gōd in pipul dēn. Enibōdi we dōn go insay in rēst, in sef dōn rēst pan in wok, jōs lēk aw Gōd bin rēst frōm in yon. So lē wi tray tranga wan fō go insay da rēst de, so dat nōbōdi nō fō fōdōm afta di sem egzampul fō nō obe' (4: 9-11).

Di las wan kin mēmba wi bōt Reveleshōn 14: 13: 'Blesin fō di wan dēn we dōn day we day insay di Masta frōm naw: yes, na so di Spirit se, so dat dēn go rēst frōm dēn wok; bikōs dēn wok de fala wit dēn.'

2. Fō get kōmplit en klia ova-ōl pōynt, wi nid fō du oda sōv fō di rilevens ivin en divelōpment dēn insay di Nyu Kōvinant tēm, bitwin di fōs en sekōn kam we Krays kam, we di Ol Kōvinant 'sabat' nō bin de bien igen, en wetin mek nōto so , bikōs dēn bin put ōl di oda lō dēn we de na di Dekalōg (Eksodōs 20: 1-17) insay di Nyu Kōvinant lō bak. So wi go bigin wit wetin mek wi nō fō tay, afta dēn tek tēm ya:

KŌTŌN: Di pōsin we de rid kin si sōm pan dēn tin ya we kin mek pōsin taya en we kin mek i get tēknik pas sōm pat dēn pan di tin dēn we wi dōn tōk bōt, bōt i nid fō no se eni tin impōtant fō mek i ōndastand wetin oda we kin tan lēk se na bit dēn we de agens dēnsēf ya en de. Wan tēm, we Jizōs bin de midul sōm parebul dēn bōt in kiŋdōm we get fō kam (Matyu 13: 1-58; Mak 4: 1-34 en Lyuk 8: 4-15), i bin tōk se: 'Na so Gōd in Kiŋdōm de , lēk se pōsin de trowe sid na di wōl; en if i slip en rayz net en de, en di sid go gro en gro, i nō no aw fō du am. Di wōl de bia frut fō in sef; fōs di bled, dōn di yes, dōn di ful gren na di yes. Bōt we frut dōn rayp, i kin put di sikl wantēm wantēm bikōs di tēm fō avest dōn kam' (Mak 4: 26-29).

Dis de sho se di stej dēn we di kiŋdōm de go bifo, we nid fō no if wi ebul fō avōyd kōnfyus. En odasay na di sirios parebul we wi dōn tōk bōt, 'Di sid na Gōd in wōd' (Lyuk 8 - 10), 'di wōd fō di kiŋdōm' (Matyu 13: 19); en 'di avest na di end fō di wōl' (Matyu 13: 39), we dēn 'de kōt' wiked wan dēn frōm di wan dēn we de du wetin rayt, en trowe dēn 'insay faya faya' (vs. 47-50) – we go bi na di sekōn tēm we Krays kam (Matyu 25: 31-46) – we di wan dēn we de du wetin rayt go 'go get di kiŋdōm' (v. 34) en go insay 'insay layf we go de sote go' (v. 46), 'insay di wōl we get fō kam' (Mak 10: 29-30; Lyuk 18: 29-30) – dēn 'go go insay di kiŋdōm we go de sote go fō wi Masta en

Sevio Jizos Krays ' (Pita In Sæken Leta 1: 11) – insay 'wan prɔpati we nɔ de rɔtin.' En we nɔ dɔti, en we nɔ de dɔn, we den dɔn kip na evin fɔ una ... wan sev 'te to di ɔl,' lek aw wi bin dɔn tɔk bifo tɛm frɔm Di Ibru Pipul Den 7: 25.

In a nutshell, we will discover

(1) a preliminary stage en

(2) wan ful-kam pat fɔ di kiŋdɔm na evin na dis wɔl, bitwin di fɔs en sɛkɔn kam we Krays kam; en afta dat

(3) wan las stej (ɔ rather di eternal ongoingness of the heavenly phase) na di wɔl we go kam afta di end ɔf di wɔl – di fɔs wan na probeshɔn, pripia fɔ go insay di tɔd wan.

Wi kin tink bak se di wan den we de enta stej No.1 na chata sitizin den na No.2 (if den fetful), en afta dat di fetful sitizin den na di las wan as den de enta en get No.3. we den go enjoy di 'Sabbath rɛst' we stil de 'fɔ Gɔd in pipul den,' lek aw den bin dɔn prɔmis na di Ibru Pipul Den 4: 9 en we den bin dɔn tɔk bɔt bifo tɛm, as den difrɛn frɔm di 'Sevin-de' Sabat fɔ di Ol Kɔvinant Lɔ bɔt nɔto pat pan di Nyu Kɔvinant Lɔ ɔnda Jizos Krays, as wi dɔn si.

Notis wetin mek di Sevin-de Sabat nɔto pat pan Nyu Kɔvinant Lɔ bifo yu go bifo to ɔda rilevens kɔnsidareshɔn den.

A. As den dɔn ɔlrɛdi rayt bɔt di Sevin-de Sabat, den bin dɔn gi Izrɛl akɔdin to di bɔdi, en na in nɔmɔ, na Saynay, as sayn fɔ di agriment we Jiova bin mek da tɛm de wit di pipul den na Izrɛl, we bin mek den difrɛn en difrens den . frɔm di ɔda neshɔn den na di wɔl (Jɛntil den), en i bin rili fayn istri wan fɔ da rizin de.

bɔt insay Krays, da difrens de en separeshɔn nɔ de igen nɔ de igen de de. en di ol agriment we den de mek en we de aks fɔ da kayn tin de dɔn gi we to wan nyu agriment we nɔto jɔs nɔ nid den, bɔt i de pul den —we de yuz di Jɛntayl den en bak di Ju pipul den, en pan di sem wɔd den, so dat den go ɔl fɔ bi wan neshɔn, wan neshɔn, wan . Spiritual Israel (Luk Leta Fɔ Efisɔs 2: 11-22; Leta Fɔ Rom 2: 28-29; 9: 6-8; Galeshians 3: 26-29; [Ju] fold; Den bak a fɔ kam wit, en den go yeri mi vɔys; en den go bi wan grup [wit Ju ship den], [we den get] wan shɛpad' – ɔ, we den de rid, 'wan ship den fɔ de, wan shɛpad' Jɔn 10: 21). Dɔn bak, i bin dɔn se, 'En mi, if den es mi ɔp frɔm di wɔl, i go pul ɔl man [Ju pipul en pipul den we nɔto Ju] to misef' (Jɔn 12: 32).

An bifo i go ɔp, i bin kɔmishɔn se di gospel fɔ prich to ɔl di pipul den we kɔmɔt na di kɔntri (Matyu 28: 19-20; Mak 16: 15-16 en Lyuk 24: 46-47) – we i bin bi, 'to di Ju fɔs, en bak to di Grik [Jɛntayl]' (Leta Fɔ Rom 1: 16) – bigin insay AD 34 to di fɔs wan (Akt 2), en i tan lek se na lek AD 41 to di las wan (acts10-11).

Therefore, fɔ kɔntinyu fɔ tay di sayn fɔ da ol agriment de bitwin Gɔd en Izrɛl akɔdin to di bɔdi we de insay di . Nyu Kɔvinant tɛm (afta Krays in day, layf bak, en asenshɔn) go bi wan anomaly – pan par wit binding sakɔmsayz fɔ di bɔdi ɔnda di ol Kɔvinant as sayn fɔ di pikin den we kɔmɔt frɔm Ebraam akɔdin to di bɔdi, we di Jɛntayl Kristian den nɔ de. Na di ɔda say, ɔl di lɔ den we de na di dikolɔg fɔ di ol agriment, pas fɔ di Sabat lɔ, go bi as i fɔ

bi fɔ Kristian dɛn, ileksef na Ju ɔ Jentayl bakgrɔn, lek aw dɛn bin de fɔ di Izrelayt dɛn we get bɔdi ɔnda di ol agriment— ɛn dɛn dɔn mek so dɛn dɔn mek . bin inkorporet in nyu Covenant Law.

Wit dat highly relevant rizin wi kin bak klos wi stɔdi. Bɔt wi go kɔntinyu wit rilevens ivin ɛn divɛlɔpment dɛn we get fɔ du wit Nyu Kɔvinant tɛm, bitwin di fɔs ɛn sɛkɔn kam we Krays kam, we di Sabat Kɔmand fɔ di Ol Kɔvinant Lɔ bin stɔp fɔ bi binding. Fɔ di divɛlɔpment ɛn ivintɛns dɛn we dɛn tɔk bɔt go gi wan stil bɛtɛ we fɔ si tin pan sɔm tin dɛn ɛn ɛp wi fɔ avɔyd sɔm mistek dɛn we rili kɔmɔn. (Sɔm ripitishɔn, bɔt fɔ difren ɛmpeshment, dɛn kin notis.)

b. ‘Di lɔ ɛn di prɔfɛt dɛn [we de sho di ol agriment] na bin te Jɔn [di Baptist, we na bin di fɔs pɔsin we bin de bifo Jizɔs]: frɔm da tɛm de di Gɔspɛl bɔt di Kɪnɔdɔm we Gɔd bin de [we bin de sɔpɔt di kɪnɔdɔm we get di Izrelayt dɛn, ɛn ɔlman we bin kam insay de, ɛn ɔlman bin kam insay de. Vaylɛnt insay de,’ Jizɔs (Lyuk 16: 16). Dat min se, di wan dɛn we kam insay de du dat agens bɔku pipul dɛn we de agens dɛn. Bikɔs, i bin tɔk bak se: ‘Uman to una lɔya dɛn! Bikɔs una tek di ki fɔ no: ɛn di wan dɛn we bin de go insay ye bin de ambɔg’ (Lyuk 11: 52); Dɔn bak, ‘Bɔt bad bad tin dɛn to yu, di wan dɛn we de rayt buk ɛn di Faresi dɛn, di ipokrit dɛn! Bikɔs una lɔk di kɪnɔdɔm we de na ɛvin agens mɔtalman: bikɔs una nɔ go insay unasef, una ɔl tu sɔfa una we de go insay fɔ go insay’ (Matyu 23:13).

c. Dat ‘ɛnta,’ bɔt, na bin jɔs insay di fɔs ɛn pripiament pat pan di kɪnɔdɔm na di wɔl, we Jɔn bin prich fɔs ɛn afta dat na Jizɔs as ‘at an’ (Matyu 3: 1-2; 4: 1) – we nɔ bin dɔn ful-ɔp wit ɔl dɛn at kam. Fɔ da rizin de, Jizɔs go tɛl di Faresi dɛn we aks we Gɔd in Kɪnɔdɔm go kam, ‘di Kɪnɔdɔm we Gɔd de rul de insay una’ (Lyuk 17: 21), ɔ ‘na di midul we una de,’ lek aw i de na di say we di pipul dɛn na di Amerikan standad veshɔn, ɔ ‘among yu,’ as di nyu English Baybul ɛn sɔm ɔda veshɔn dɛn get am – go mɔs min bitwin dɛn insay di pɔsin we inɛf de, in kiŋ-to-bi, ɛn sɔntem bak dɛn wan dɛn de ɔlɛdi . we dɛn tɔk bɔt as ‘ɛnta’ insay de. Bɔt stil, i tich in disaypul fɔ pre se, ‘Ti kɪnɔdɔm kam’ (Matyu 6: 10), bikɔs nɔto ɔl kam lek aw i bin dɔn prɔmis.

Lɛta, bɔt, siks dez bifo In Transfigyushɔn, Jizɔs mek tu impɔtant stɛtment dɛn:

(1) to di Apɔsul Pita, afta i dɔn kɔnfɛs am as ‘di Krays, di Pikin fɔ di Gɔd we de alayv,’ se, ‘... pan dis rɔk [i kliɛ se na di trut Pita bin get kɔnfɛs bɔt am] a go bil mi chɔch; ɛn ... A go gi yu di ki dɛn fɔ di kɪnɔdɔm we de na ɛvin’ (Matyu 16: 16-19).

(2) Dɔn to ɔl in apɔsul dɛn, i se, ‘Sɔm de ya pan dɛn we tinap bay, udat go mek In no waes teist death [bɔt Judas Iskariot go, kil suicide], til dem si di kingdom kam wit pawa’ (Mak 9: 1; cf. Matyu 16: 28) – we apin pan Pentikɔst, fɔti dez afta i get layf bak ɛn lek tɛn dez afta i go ɔp (Di Apɔsul Dɛn Wok [Akt] 1: 1-9 ɛn Chapta 2), fɔ mek pipul dɛn notis am mɔ fɔ lɔng tɛm lɛta.

NOTE: (1) Di ‘Kingdom’ we bɔku tɛm dɛn kin tɔk bɔt fɔ chɛnj as ‘Kingdom of God’ ɔ ‘Kingdom of Heaven,’ dɛn kin kɔl am bak Krays in kɪnɔdɔm (luk Matyu 16’28; Lyuk 1:31-32; 22: 29-30; 2: 11 ɛn Reveleshɔn 1: 9), ɛn dɛn kin kɔl am bak ‘di kɪnɔdɔm fɔ Krays ɛn Gɔd’ (Lɛta Fɔ ɛfisɔs 5: 5; cf. Reveleshɔn 11: 15) – wit Krays we sidɔm na ‘Gɔd in

raytan [as i de kə-as kə-as kə- Rijen]' (Mak 16: 19; Di Apɔsul Den Wok [Akt] 2: 33; Leta Fɔ Rom 8: 34; Leta Fɔ Kɔlɔse 3: 1; Di Ibru Pipul Den 10: 12; Pita In Fɔs Leta 3: 22 En Reveleshɔn 3: 21).

(3) Pantap dat, den yuz di wɔd den 'chɔch' en 'kingdom,' we de apin na vas den we de afta dɛnsɛf (Matyu 6: 18 en 19), den kin yuz den bak fɔ chenj dɛnsɛf bikɔs di mɛmba den na di mɛmba den na di mɛmba den na Wan na di sitizin dɛm fɔ di ɔda wan na di wɔl en insay da sɛns de na di sem. Na dat mek, insay Leta Fɔ Kɔlɔse 1: 13 di Apɔsul Pɔl bin tɔk bɔt di 'sɛnt' den na Kɔlɔse (di 'bɔdi' fɔ Krays in pipul den en na dat mek in 'chɔch' de (1: 1, 24) as den dɔn 'translet am [we Gɔd] dɔn translet am . insay di kɪŋdɔm fɔ di pikin we i lek.' en di Apɔsul Jɔn, we bin adres di buk we nem Reveleshɔn to 'di Sevin Chɔch den we de insay Eshya' (1:4), de tɔk bak bɔt insɛf as 'yu brɔda en partaker wit yu na di Trɔbul en Kɪŋdɔm en peshɛnt we de insay Jizɔs' (v. 9).

d. Law en di prɔfɛt den na bin pipul den we kɔmɔt na di ol agrɪmɛnt bitwin Gɔd en Izrɛl (we na bin to Gɔd 'wan kɪŋdɔm,' Eksɔdɔs 19: 6 we Devid bin de nia fɔ bi di best tin we i bin de du. Kɪŋ, we de rul oba di Kɔvinant Pipul den fɔ Gɔd na di Wɔl fɔ Gɔd, en we de mek den win dɛn enimi dɛn), we Kɔvinant Mozis bin bi midulman en di prɔfɛt den bin de pan ɔda tin dɛn, di wan dɛn we de ɛksplɛn in lɔ to di pipul den. , 'Di Kɪŋdɔm fɔ Gɔd' ɔ 'Kingdom of Heaven' we dɛn tɔk bɔt na di ɔp en ɔda Nyu Testament tɛks dɛn we wi dɔn tɔk bɔt ɔp, tinap fɔ di Nyu Kɔvinant, we Krays na di Mɪdiator we de midul (Di Ibru Pipul Den 8: 6; 9: 15; 12: 24), en ɔnda we i bi kɪŋ, we de rul oba Gɔd in pipul den fɔ Gɔd, en we de win enimi dɛn, lek aw in gret gret granpa we kɔmɔt na in gret gret granpa den bin du. Den bin dɔn prɔmɪs in mama we go bi in mama se, 'I go bi big pɔsin, en dɛn go kɔl am di pikin we get ay ay tɛm, en di Masta Gɔd go gi am di tron fɔ in Papa we nem Devid: En i go rul oba Jekɔb in os [Izrɛl] fɔ eva; en fɔ in kɪŋdɔm nɔ go get end' (Lyuk 1: 32-33). (Kɔmpia bak di Ol Testament prɔfɛsi fɔ Ayzaya 9: 6-7).

e. Bɔt Krays in rul nɔ go pas 'Izrɛl afta di bɔdi' (cf. Fɔs Leta Fɔ Kɔrint 10: 18), bɔt i pas di Izrɛlayt den we de na di spirit (cf. Leta Fɔ Rom 2: 17-29; 4: 1-12). en i go get ɔl di pipul den we nɔto Ju en ɔl di Izrɛlayt den we go gri wit di nyu agrɪmɛnt we Gɔd mek wit di 'As Izrɛl in os en di Juda in os (Di Ibru Pipul Den 8: 8-12). Dat go bi afta (1) di midul wɔl fɔ patishɔn bitwin Ju en Jɛntayl bin dɔn brok dɔŋ 'trɔs di krɔs' fɔ Krays, fɔ mek den 'kriet insay insɛf wan nyu man' lek se na (Nɔto Ju ɔ Jɛntayl akɔdin to di flesh, bɔt Kristian, we de mek spiritual Izrɛl) , en (2) nel am [Old Covenant Law, we de mek difrɛns en separet Izrɛlayt frɔm Jɛntayl] to di Krɔs lek aw i bi (luk Leta Fɔ ɛfɪsɔs 2: 11-22; Dat de tɔk bɔt sɔntin we tan lek di kɪŋdɔm we Jɔn fɔs en afta dat Jizɔs prɪch se na 'at an' (Matyu 3: 1-2; 4: 1).

f. As wi bin dɔn tɔk, na siks dez nɔmɔ bifo i transfyushɔn, Jizɔs bin tɛl in apɔsul dɛn se, 'Sɔm de ya pan dɛn we tinap nia, we nɔ go get sɛns fɔ test day, te dɛn si Gɔd in kɪŋdɔm kam wit pawa' (Mak 9 :1; 1: 1-9, en Chaptɔ 2). Dat na bin lek siks mɔnt so afta dɛn dɔn anɔys Jizɔs ɔp, en i bin dɔn tɛl di Apɔsul Pita se, 'A go gi una di ki dɛn fɔ di kɪŋdɔm we de na evin' (Matyu 16: 19), afta we Pita bin dɔn tɔk se na 'di Krays in Krays na 'di Krays in Krays. , na di Gɔd in Pikin we de alayv.' Da tɛm de, Jizɔs bin dɔn tɔk bak se, 'Pan dis rɔk [i klia se di trut we Pita bin dɔn kɔnfɛs bɔt am] a go bil mi chɔch' (vs. 16-18).

g. Fɔ gri wit Mak 9: 1, we wi bin dɔn tɔk bɔt ɔp, we Jizɔs bin dɔn tɔk se sɔm da tɛm de nɔ go te fɔ day te i si 'di kɪŋdɔm we Gɔd get kam wit pawa,' na so Lyuk insay Di Apɔsul Den Wok [Akt] 1: 1-9 ripɔt se bitwin 'in pawa [In sɔfa en day, dɔn in layf bak]' en bikɔs i 'get [in asɛnshɔn na evin],' i chaj in apɔsul dɛn 'nɔto fɔ mek kɔmɔt na

Jerusalem, bot wet fo di promis we di Papa mek [fo di Oli Spirit as den komfot, o ep, insay in ples, afta i don go from den go na evin (luk Jon 14: 16-17)], we, se, na so i bi. In, una yeri from mi: bikos Jon [di Baptist] rili baptayz wit wata; Bot una go baptayz insay di Oli Spirit noto buku dez naw. ...[En] Una go get pawa we di Oli Spirit kam pan una: en [we den gi una pawa so] una go bi mi witness den ol tu na Jerusalem, en insay ol di Judia en Sameria, en to di say we di wol de.'

Di poynt den we wi fo memba na:

- (1) Krays in aposul den (eksept fo Judas Iskarjot) go si di kinjom kam;
- (2) i go kam wit pawa;
- (3) Den sef go get pawa we di Oli Spirit don kam en den bin don 'baptayz' insay de noto buku dez afta Krays go op. So, we aytem (3) bin don apin, aytem (1) en (2) bin fo don get den fulfilment.

h. Akodin to dis, as den rayt am na Akt 2, we di De fo Pentikost bin kam, lek ten dez afta Krays in go op, en di aposul den ol bin de togeda na wan ples, den dramatik tin ya bin apin:

- (1) '... Wantem wantem i kam from evin wan sawnd as fo wan big big briz we bin de rosh,' bin ful ol di os usay di aposul den bin sidom.
- (2) 'En na de den bin apia to den tong den we de pat Asunder, laik as of faya; en ... sidom pan eni wan pan den.'
- (3) 'En den ol bin ful-op wit di Oli Spirit, en bigin fo tok wit oda langwej den [oda langwej den] as di spirit de gi den utterances.'

i. en di Aposul Pita, we den bin don gi 'di ki den fo di kinjom we de na evin,' bin gi di men tok fo da biginin de, na di siti na Jerusalem, usay den fos wok den go bi fo long tem. Na da de de 'lek tri tawzin sol' bin ansa. en from da de de 'di Masta ad to di choch evride di wan den we den bin de sev' (Di Aposul Den Wok [Akt] 2: 27, Nyu Kin Jems veshon). So, pan di Pentikost de den bin don mek di 'choch'; Di 'Kingdom of Heaven' bin don kam. en Pita in Pentikost Semin fo Akt 2: 22-40 bin get insay am mo poynt den we rili important to wi presen stodi.

j. Insay in semin, di Aposul Pita bin tok se Krays don 'reyz' (from di wan den we don day) en den put am op to God in raytan na evin; dat i bin don get di Papa di promis fo di Oli Spirit, we get fo ansa fo di mirekul we den si en yeri da de de; en se I go 'sidom to God in raytan te den mek in enimi den di fut-stol na In fut – Jizos we den don mek 'ol tu di Masta en Krays' (Di Aposul Den Wok [Akt] 2: 22-36).

in Fos Leta Fo Korint 15: 24-28, di Aposul Pol leta bin buku pan di pat we wi don ondaskayn {en se I go 'sidom' na God in raytan te den mek in enimi den di fut-stul fo di fut-stul fo di In fut}, as i de kam bien 'den kam di end [dat na, of tem na di wol naw en di wol sef, en dat mek di wol faz na di kinjom we de na evin, bot noto di kinjom sef. bikos di las wan na sote go en in gloriful evin faz go don go insay bay in fetful sitizin den, per Seken Pita 1:11; cf. Matyu 25: 31-46; Di Aposul Den Wok [Akt] 14: 21-22; Seken Leta To Timoti 4: 18], we i go ker di kinjom go to God, ivin di Papa; We i go don pul ol di [opposing] rul en otoriti en pawa. bikos i fo rul, te i put ol di enimi den

ɔnda in fut. Di las ɛnimi we ɔn ɔn pul na day [we di wan ɔn we ɔn day get layf bak, di wan ɔn we ɔn day (Reveleshɔn 20: 13-20) ɛn di ɔn we ɔn ɔn di ɔn we get layf we nɔ de ɔn ɛn we nɔ de day (Fɔs Lɛta Fɔ Kɔrint 15: 50 -57)]. ... ɛn we ɔn ɔn put ɔl di tin ɔn to am, dat min se di Piki sef go de ɔnda di wan we bin du wetin bin de du to am, so dat Gɔd go bi ɔl in ɔl' – lɛk aw di Papa ɔn mek di Piki bi fɔ di tɛm we wi de naw – wit 'ɔl di pawa ... na ɛvin ɛn na di wɔl' (Matyu 28: 18) – 'Enjel ɛn ɔtoriti ɛn pawa ɔn we ɔn de mek de ɔnda am' (Pita Fɔs Lɛta' (3: 22).

Dat nɔ min se Krays nɔ go rul igen insay ɛni we, bikɔs 'Gɔd in tron ɛn di ship in piki [Krays] go de de [dat na, insay di 'Oli Siti, Nyu Jeruselem, we de kam ɔn kɔmɔt na ɛvin' to di 'nyu wɔl']: ɛn in savant ɔn go sav am; ... ɛn ɔn go rul sote go ɛn ɛva' (Reveleshɔn 22: 3-5) – ɔn de bak kɔ-rijɛnt lɛk aw i bi wit am, si 3:21; cf. Sɛkɛn Lɛta To Timoti 2: 12). Pan ɔl we i go stil bi kɔ-rijɛnt wit di Papa as i de naw (Reveleshɔn 3: 21), in rul nɔ go difrɛn da tɛm de as naw bay di asaynment rol fɔ win ɔl di ɛnimi ɔn fɔ di divayn rul – da asaynment de we ɔn ɔlredi ɔn bi . akɔmplit.

k. Insay in prichin wok na Pentikɔst, di Apɔsul Pita bin tɔk bak frɔm Devid insay Sam 16: 8-10, ɛn afta dat i tɔk lɛk dis: 'Brɔda, a go tɛl una fri wan frɔm di Patriarch Devid, se i day ɛn ɔn ber am, ɛn ɔn ber am, ɛn ɔn ber am, ɛn ɔn ber am, ɛn ɔn ber am, ɛn ɔn ber am, ɛn ɔn ber am, ɛn ɔn ber am, ɛn ɔn ber am, ɛn ɔn bin ber am, ɛn ɔn bin ber am, ɛn ɔn bin ber am. In grev de wit wi te tide. bikɔs na tru, na prɔfɛt [ɛn bak kiɔn oba Izrɛl], ɛn i no se Gɔd ɔn swɛ wit swɛ to am, dat na di frut we in loin ɔn go put wan pan in tron; I bin de si dis tɔk we ɔn tɔk ɔn di layf we Krays bin get bak, se nɔto in ['in sol,' v. 27] lɛf to ɛdis, ɛn in ɔn nɔ bin si kɔrɔpshɔn. Dis Jizɔs bin du Gɔd rayz ɔn, usay wi ɔl [Pit ɛn di ɔnda apɔsul ɔn] na witnes ɔn. Bikɔs na Gɔd in raytan we ɔn put ɔn, ɛn we i ɔn get di Prɔmis fɔ di Oli Spirit, i ɔn tɔn dis, we una de si ɛn yeri' (Di Apɔsul ɔn Wok [Akt] 2: 25-33).

In ɔnda wɔd ɔn, Gɔd bin ɔn mɛn Jizɔs frɔm di wan ɔn we ɔn day ɛn pul am na in yon raytan fɔ 'set' am na Devid in tron, lɛk aw i bin ɔn prɔmis ɔl tu to Devid, lɛk aw wi bin ɔn tɔk ɔn, ɛn to . Meri, di mama-to-bi fɔ in ɔn ɔn (Lyuk 1: 16-33).

If dat fɔ tan lɛk se i strenj bikɔs Devid bin rul na di wɔl, ɛn Krays go rul frɔm ɛvin, ɔn fɔ no se di pawa ɛn nɔ fɔ bi Di say we ɔn de sho di wɔd 'throne'. Notis di tin ɔn we de ɔn ya: 'Naw Devid di Piki fɔ Jesi bin rul oba Izrɛl. ɛn di tɛm we i bin rul oba Izrɛl na fɔti ia; Sevin ia bin rul am na ɛbrɔn, ɛn tati ɛn tri ia bin rul na Jeruselem. ɛn i day we i ɔn ol gud gud wan, ...ɛn Sɔlɔmɔn in piki bin de rul insay in ples' (Fɔs Kronikul 29: 26-28). ɔn bak: 'ɔn Sɔlɔmɔn bin sidɔm na Jiova in tron as kiɔn instead fɔ Devid in papa' (v. 33) – ɛn na Jeruselem na in Sɔlɔmɔn bin rul.

Sɔlɔmɔn in tron na bin Jiova in tron, we i bin tek instead ɔf Devid in papa; So, Devid in tron na bin Gɔd in tron, we i bin sidɔm fɔs na ɛbrɔn, ɔn na Jeruselem. ɛn di tron we Jizɔs tek na ɛvin na Gɔd in tron. we i de tek joyn wit am, na in raytan – usay 'fɔ in kiɔn nɔ go get ɛnd,' akɔdin to prɔmis to di Vejɔn Meri (Lyuk 1: 33), pan ɔl we di wɔl faz pan am go ɔn, as wi ɔn ɔlredi notis . .

I di wan den we de na di wɔl. As Sɔlɔmɔn na bin Devid en di wan den we go get di kiŋ in tron, na so Krays bin de akɔdin to di bɔdi bɔku ia afta dat. Di las pɔsin we bin de na Devid in tron bifo Krays bin tek am na Jeoiachin (Sɛken Kiŋ 24: 8) – den bin de kɔl am bak Jekoni (Fɔs Krɔnikul 3: 16), en Kɔnia (Jerimaya 22: 24) – we Kiŋ Nebucha bin kɛr am go na Babilɔn we bin tek am bɔt am. 597 BC, usay i day lek 37 ia so afta dat. Nebukaneza bin dɔn tek in ples wit Zedikaya, wan brɔda bɔt nɔto wan bɔy pikin, we leta bin tɔn in bak pan am en den bin kɛr am bak fɔ go na Babilɔn fɔ bi Babilɔn kapchɔ (Sɛken Kronikul 36: 10-21). en to di Prɔfɛt Jerimaya, Gɔd bin tɔk bɔt Kɔnia se: ‘Layt yu dis man we nɔ get pikin, wan man we nɔ go prosper insay in tɛm; bikɔs nɔbɔdi nɔ go get in sid prosper, sidɔm pan Devid in tron, en ruling juda’ (Jerimaya 22: 30).

I nɔ bin get pikin we nɔ get eni prɔsperiti, bikɔs insay kapchɔ i bin get bɔy pikin . Shiltiel, we na bin wan pan Jizɔs in gret gret granpa den (Matyu 1: 12-16); Bɔt i nɔ bin get pikin den bikɔs i nɔ bin get eni pikin we go kam afta am fɔ tek in ples fɔ ‘sidɔm na Devid in tron, en fɔ rul Juda.’ Pan ɔl we i klia se Krays bin tek in ples fɔ Devid in tron, fɔ gri wit Gɔd in lɔ we i nɔ bin de rul na Juda, bɔt na evin, en i nɔ go eva go bak na di wɔl fɔ di rizin fɔ rul di tron na Juda en Jeruselem lek aw bɔku pipul den de tich tide.

m. Pantap dat, bikɔs Krays fɔ bi ‘ay prist fɔ sote go afta di ɔda fɔ Melkizidek’ (Di Ibru Pipul Den 6: 20), as den dɔn lan ali (p.2 ɔp), i fɔ bi kiŋ en prist, bikɔs Melkizidek na bin ' Kiŋ na Salem [we leta den kɔl Jeruselem], we na di prist fɔ Gɔd pas ɔlman’ (Di Ibru Pipul Den 7: 1). En insay Zekaraya 6: 12-13, den biliv se na prɔfɛt fɔ Krays, den se ‘I go bi prist na in tron.’ Bɔt, ‘If i bin de na di wɔl, i nɔ bin fɔ bi prist atɔl’ (Di Ibru Pipul Den 8: 4), en den nɔ bin mek am prist bifo den ‘sɔfa’ na di wɔl (Di Ibru Pipul Den 5: 7-10) en bifo den go insay ‘insay di ‘witin di wan we de na di wɔl. Veil [dat na, insay evin sef]’ (Di Ibru Pipul Den 7: 17-20). Dat min se i nɔ bin bi kiŋ yet, en dat mek i nɔ bin de na Devid in tron, te afta i go ɔp na evin – usay i stil de, en ɔl tɛm i go de pas fɔ in sekɔn kam fɔ jɔjment en fɔ get in yon glori we go de sote go wit in sef . Na di wɔl we get fɔ kam.

n. Dat bin gri wit wetin di Prɔfɛt Daniel bin dɔn si bifo tɛm, dat na, in asenshɔn en fɔ tek in kiŋdɔm, lek dis: ‘A si insay di nɛt-vishɔn den, en si, de kam wit di klawd den na evin wan lek man we na mɔtalman [cf in pikin [cf . Di Aposul Den Wok [Akt] 1: 9-11], en i bin kam ivin te to di tɛm we den bin de trade, en den bin kam nia am bifo am. en den bin gi am dominion, en glori, en wan kiŋdɔm, se ɔl di pipul den, neshɔn den, en langwej den fɔ sav am: In dominion na dominion we go de sote go, we nɔ go pas, en in kiŋdɔm dat we nɔ go pwel’ (Daniel 7: 13-14).

o. I gri bak wit wan parebul we Jizɔs bin tɔk as i bin dɔn nia Jeruselem fɔ di las wik bifo den krɔs am, lek aw den rayt am na Lyuk 19: 11-30, pan ɔl we di las wan de tɔk mɔ bɔt am pas di wan den we wi dɔn tɔk bɔt. bikɔs i bin tɔk am ‘bikɔs i bin de nia Jeruselem, en bikɔs den bin tink se di kiŋdɔm we Gɔd bin de rul bin fɔ apia wantɛm wantɛm’ – di pɔpul kɔnsept na dat i go bi wan kiŋdɔm na di wɔl, di Mesaya go win Rom, we go mek mek di kiŋdɔm go bak na Izrel, mek i bi ɔlsay na di wɔl, en tek di tron fɔ Devid bak na Jeruselem afta pas 600 ia as of da tɛm de, we kin bi dɔn sheb bay Krays in yon aposul den te to di tɛm we i go na evin (Akt1: 6).

'I se na dat mek, wan patikyula nobulman go insay wan fa kɔntri, fɔ get fɔ in sef wan kiŋdɔm, en fɔ kam bak go ' (vs . en we i kam bak, i bin get wan rekɔnin wit in savant den en in enimi den ɔl tu (vs. 13-30).

Krays inşef na bin di nɔbulman, evin di fa kɔntri, en di ritɔn go bi in sɛkɔn kam – diskrayb insay pat pan di sem parebul dɛn as afta ‘wan long tɛm’ (Lyuk 20: 9; Matyu 25: 19); Also di reckoning we i kam bak go bi fayn en yunivasal jɔjment na di end of di wɔl, wit riwɔd fɔ di rayt en pɔnishment fɔ di wikɛd wan dɛn fɔ ekspiriens insay di tɛm we go de sote go.

Di Apsul Pɔl tɔk bɔt dat as ‘in kiɔndɔm en in kiɔndɔm’ (Sɛkɛn Lɛta To Timoti 4: 1) – Dat na fɔ mek i apia en sho in kiɔndɔm insay in yon en in glori we de na evin. Matyu tɔk am dis we: ‘Bɔt we mɔtalman pikin go kam insay in glori, en ɔl di enjel dɛn we de wit am, na da tɛm de i go sidɔm pan di tron we In glori [we dɛn bin dɔn get bifo tɛm], en bifo am, dɛn go gɛda ɔl di neshɔn dɛn’. (Dat na fɔ jɔj) – we di wikɛd wan dɛn ‘go go na pɔnishment we go de sote go: bɔt di wan dɛn we de du wetin rayt go insay layf we go de sote go’ (25: 31-32, 46) – ‘Layf we go de sote go’ bi di ekspiriens fɔ di wan dɛn we de du wetin rayt na di evin pat pan di kiɔndɔm, en ‘di pɔnishment we go de sote go’ di wan we di wikɛd wan dɛn na di lek we get faya.

ɔda Skripchɔ dɛn dɔn ɔlɛdi notis se di kiɔndɔm go get bay di kiɔndɔm Krays jɔs we i rich na evin afta i day, i get layf bak, en go ɔp we i go get ‘ɔl di pawa ... na evin en pan Earth’ as dɛn bin dɔn pɔmɛs am (Matyu 28: 19), en dɛn bin sho am na Pentikɔst afta we i dɔn go ɔp as i dɔn ɔlɛdi dɔn. So dis min se enitin we dɛn tɔk bɔt afta dat to di kiɔndɔm as Apsul Dɛn Wok [Akt] 14: 23; Sɛkɛn Lɛta To Timoti 4: 1, 18; en Pita In Sɛkɛn Lɛta 1: 11, we dɛn bin dɔn tɔk bɔt) get fɔ du wit am, nɔto na di wɔl Bitwin in fɔs en sɛkɔn kam, bɔt to in kɔntinyu we go de sote go insay evin glori na di wɔl we get fɔ kam – we en usay ‘de de we de lɛf wan Sabat Rest fɔ di pipul dɛn na Gɔd’ lbru pipul dɛn 4: 8) – dɛn bin dɔn tɔk bɔt am bay di Sevin-de Sabat na Izrel akɔdin to di bɔdi, bɔt dɛn nɔ kip am ɔnda di Nyu Kɔvinant we Krays bin mek fɔ spiritual Izrel (we get ɔl tu di Ju pipul dɛn en di Jentayl dɛn akɔdin to di Flesh, we aksept am).

Faynal Obshɔbishɔn

1. Krays en di Sabat te i day (di Gɔspɛl dɛn)

Krays bin de liv en day na di wɔl ɔnda di Ol Kɔvinant Lɔ na Mozis, en in en in disaypul dɛn bin de kip di sevin-de, di Sabat na di Dikɔl, pan ɔl we sɔntende in en dɛn en dɛn . violated wetin bin kam bi di tradishonal Ju intapriteshɔn dɛm fɔ in intended restriksɔn dɛm -- i bi divayn as well as mɔtalman, en no di divayn . Intent of it, deklare se im bi ‘Lord of the Sabat’ (Mak 2:28; Lyuk 6: 5).

Bot as wi don de dokument, wen im dai, di Ol Kovenant Law bin abrogate and im shed blod na di blod fɔ di Nyu Kɔvinant, we nɔ bin inkɔrej di Sabat kɔmand lek aw i bin de insay di ɔda nayn kɔmandment dɛn na di dikɔlɔg fɔ di Ol Kɔvinant, fɔ rizin dɛn we dɔn ɔlɛdi bi . fɔ mɛmba. Afta i get layf bak, we apin di fɔs de insay di wik, da de de begin fɔ sho.

2. Di fōs de insay di wik we dēn bin sho afta i get layf bak (gospels tru revelation).

On Resurrection Sunday, di Krays we dōn get layf bak bin apia to Meri Magdalin, wan grup we na uman dēn, di Aposul Pita, tu disaypul dēn na di rod fō go na Emaus, ēn to olman . In aposul dēn da ivintēm de pas Tōmōs, we nō bin de pan di oda wan dēn da tēm de, bot i bin de de wan wik afta dat we Jizōs mek in neks rēkōd . apinans.

Di Pentikōst De, we di kīndōm kam we Jōn di Baptist bin dōn prich ēn afta dat na Jizōs as ‘at an,’ na bin di fōs de insay di wik – we bin de apin fifti dez afta di Sabat fō di Pasova Wik (Lēvitikōs 23 :15-16). ēn fala dat, we dēn baptayz lēk tri tawzin ēn ad to di nōmba fō Krays in disaypul dēn, ‘dēn kontinyu fō de tinap tranga wan insay di Aposul dēn tichin ēn feloship, insay di brok we dēn brok bred ēn di prea dēn’ (Di Aposul Dēn Wok [Akt] 2: 42) – wit ‘Di ‘Di Breaking of Bread’ insay di kōntēks i klia se i de tōk bot fō tek pat pan ‘di Masta in Sōpa’ (Fōs Leta Fō Kōrint 11:20), we Krays bin mek di nēt bifo i day (Matyu 26: 26-28; Mak 14: 22-24; Lyuk 22: 19-20; Fōs Leta Fō Kōrint 11: 23-25). 6-7, wi get rekod of Paul and im kompini, we bin don rich seven dez bifo bifo fo Troas and tarried til 'di fes de fo Di wik, we dēn gēda wi fō brok bred, [ēn] Pōl tōk wit dēn [wit di disaypul dēn na Troas], we wi bin de tink fō kōmōt na di Mōrō’ – we min se wi go mit togēda evri wik fō mit togēda di fōs de insay di wik fō ‘Brek bred' o tek pat pan di Masta in sup.

In Fōs Leta Fō Kōrint 16: 1-4, wi get di aposul Pōl we de gi di rayt fō gi am di rayt Kōrint, as i bin dōn gi to di choch dēn na Galeshya, fō wan kōleshion fō di wan dēn we nid ēp na Jeruselem, ēn i bin se: ‘Pan di fōs de insay di wik [i rili impōtant, ‘fō evri wik’] mek dēn ol lay pan una insay stoa [sōntēm mō kōrēkt wan, put insay di Troza bay insef’ we de na wan sēpret fund], as i kin prosper, se no kōleshion nō de we a kam’ fō tek o sen ‘Yu bounty to Jerusalem’ – di implikashōn na dat dēn kōntribyushōn fō mek pan evri fōs de insay di wik bifo i kam, bikōs of di oltem de kam togēda da de de fō Kristian wōship. (Luk Maknayt, Aposul Leta dēn, ēn Makgavi ēn Pēndletōn, Tesalonayka, Leta Fō Kōrint, Galeshya, ēn Leta Fō Rom, wit refrens to Fōs Leta Fō Kōrint 16: 2 patikyula wan.)

in 1: 9, i go bi se dēn rayt bōt Ad 96, di Aposul Jōn tōk bōt fō bi ‘insay di Spirit pan di Masta in de’ (te kurake hemera) we Fō get in fōs vishōn we dēn bin de ker am go na oda kōntri na di Ayland of Patmos, we di fōstēm Kristian dēn bin ondastand as i de tōk bōt di fōs de insay di wik, we dēn kin kōl bak ‘di de we mek et’ – di de we de afta di Ju Sabat, di sevin de. To dēn na bin wan de fō mēmba Krays in layf bak, bikōs ‘di Masta in it we dēn bin de it’ na bin sup fō mēmba Krays in day; ēn dēn gēda pan ‘di Masta in de’ fō wach ‘di Masta in sōpa’ – dēn ‘Lōd’ bi Krays, ēn In wan.

Dat distinguished Christians

(a) frōm di Ju pipul dēn we de tōk bōt rilijōn, we dēn wikly wōship asēmbli de na bin Satide, dēn na bin Satide, dēn na bin Satide, dēn na bin Satide, dēn na bin Satide. Sabat, na wan say,

(b) frōm pegan dēn na di oda say, we na Ijīpt ēn Eshia Maynō bin get di sem kayn wōd, Te Sebste Ema, fō di fōs de insay di mōnt, fō odo di Roman Emparō, Siza, we dēn bin de wōship as divayn, we bin de yuz di Grik wōd Sebaste, we na wan sayn fō di Kuriake we Kristian dēn fō Krays bin de yuz insted. (Luk di Intēprita in dikshōnari fō di Baybul, Vol. Kq, p.152).

Sebaste na di genitiv fɔ Sabastos, frɔm Sebas, we min rɛspɛktful fred, ɛn na wan cognate fɔ Sebazomai, fɔ wɔship, ɛn Sebasma, wan ɔbjɛkt fɔ wɔship . So, in di las analisis, ɛn in patikyula yuz, di tu wɔd dɛn as dɛn aplay to Krays ɛn Siza, rispɛktful wan, bin ikwal. ɛn di wan dɛn we bin biliv Krays as Masta nɔ bin ebul fɔ gri se Siza na so so, bɔku tɛm i bin de mek dɛn sɔfa pas ɔl di ɔda wan dɛn we Kristian dɛn bin de mek dɛn sɔfa – we dɛn bin de bigin fɔ sɔfa na Eshia Maynɔ di tɛm we Jɔn bin ban di Ayland ɔf Patmos, usay i rayt di . Buk fɔ Reveleshɔn fɔ Krays in tɛl fɔ du fɔ di edifikeshɔn ɛn ɛnkɔrejment we di Sevin Chɔch dɛn na di Roman Prɔvins na Eshia bin tɛl dɛn fɔ du wantɛm wantɛm . (Insay di Westɛn pat na Eshia Maynɔ, naw na Teki).

Di fɔs pat pan di wɔd dɛn we dɛn rayt frɔm di dikɛd ia dɛn na di sɛkɔn Kristian sentinari go sho aw fɔ yuz 'Lɔd in de' fɔ di 'Fɔs De fɔ di Wik,' di De fɔ Krays in Fɔ get layf bak frɔm di wan dɛn we dɔn day, ɛn fɔ bi asembli de ɛvri wik fɔ di fɔstɛm Kristian dɛn – instead fɔ bi 'di de fɔ di Masta' (Fɔs Leta Fɔ Kɔrint 5: 5; 2; Kɔrint 1: 14; Didache: ' ... kam togɛda ɛni Lɔd in De fɔ di Masta, it bred, ɛn tɛl tɛnki '(14:1) – let fɔs ɔ ali sɛkɔn senti wɔd ad

not: di intaprita in dikshɔnari fɔ di Baybul, vol. Kq, p. 152, stet dis, to wi, curious wordings 'seems to min 'mitin fɔ wɔship pan di Masta in de – in spɛshal de.' Difrɛn frɔm di Sabat.' Dat intapriteshɔn de kɔnfyus bay di tin dɛn we de kam bien ya:

although di eksprɛshɔn 'Di Masta in De' na Reveleshɔn 1: 9 na he kurake hemera, i bin bi kɔmɔn fɔ ɔmit di Wɔd De, lɛf am fɔ ɔndastand frɔm kɔntɛks, wit di adjɛktif ' Lord's' rili kam fɔ yuz as nɔun fɔ 'Sɔnde' ɔ 'fɔs de fɔ di wik.' we na di kayn tin we de na di kot we de ɔp frɔm di Didache. 'So insay di mɔdan Grik di wɔd fɔ Sɔnde ɔ di fɔs de insay di wik na Kuriake. Dis usay dɛn bin de yuz am bin dɔn establish fayn fayn wan na wan ali de, fɔ di Kristian Latin wɔd fɔ Sɔnde na bin Dɔminika, di rayt transleshɔn fɔ di Grik, 'Lɔd's.' Di wɔd fɔ Sɔnde insay di mɔdan romans langwey dɛn kɔmɔt frɔm dis yus – Dominica (Italian), Domingo (Spanish), ɛn Dimanche (French).' (Everett Ferguson, Early Christians Speak, p.71.)

Anatius: ' ... nɔ de wach di Sabat igen bɔt fɔ liv akɔdin to di Masta in de, we bak wi layf bin kam tru am ...' (Magnesians 9) – 110 AD

Barnabas: 'Wan wi [Kristians] kip di eit de wit gladi, pan we Jizɔs kɔmɔt frɔm di wan dɛn we dɔn day ɛn . We i apia asend insay ɛvin' (15: 8f) – lɛk 130 AD

Notis: If di 40 dez fɔ Akt 1: 3 nɔ bin get layf bak ɛn asɛnshɔn dez, we pɔsibul, dɛn in asɛnshɔn bin de bak di sem de di wik as in layf bak – 'Eit' (= 'fɔs'), as dɛn sho na di kot frɔm Barnabas.

3. Kristian dɛn ɛn di Sabat afta Pentikɔst (Akt dɛn tru di epistel dɛn).

Wel, Kristian den bin de wach di fəs de insay di wik as den rəgyula asembli de fə den yon difrən wəship, di Ju Kristian den kin stil de liv as Ju pipul den as səntin we get fə du wit kəstəm en kəlchə . In eni we {it} nɔ bin kɔnflikt wit Kristian prinsipul den. Dɔn bak, di Apɔsul Pɔl; i bin gri wit den kayn tin den de to di kəstəm ɔ kəlchə fə enitin we i go bi bitwin – ileksef na

- (a) Ju ɔ Ju pipul den we kəmət na ɔda kɔntri, we bin de liv akɔdin to di Lɔ we Mozis bin get, so dat i go get den fə Krays;
- (b) (b) pipul den we nɔto Ju, we nɔ bin get da lɔ de (pan ɔl we insef nɔ bin get lɔ to Krays), so dat i go get den bak fə Krays
- (c) (c) di wan den we i kəl 'wik,' so dat insef go get den (1 Leta Fə Kɔrint 9: 19-23).
- (d)
- (e) Fə egzampul, Pɔl bin fala di lɔ we Mozis bin gi bɔt di Nazarayt den vaw, we de na Di Nɔmba Dəm 6: 1-21 (luk Di Apɔsul Dən Wok [Akt] 6: 1-21 (luk Di Apɔsul Dən Wok [Akt] 6: 1-21). 18: 8; I bin sakɔmsayz Timoti, we na bin af-af Ju, fə mek pipul den gri wit am na di Ju pipul den en bak na di Jentayl sosayti (Di Apɔsul Dən Wok [Akt] 16: 1-3). Bɔt i nɔ bin gri fə sakɔmsayz Taytɔs, we nɔto Ju, fə mek i nɔ kəmpromis di gud nyuz we wan Ju grup bin de tray fə tay sakɔmsayz pan Jentayl pipul den we dɔn chenj (Leta Fə Galeshya 2: 1-5; kɔmpia Di Apɔsul Dən Wok [Akt] 15: 1-31). Bɔt stil i nɔ bin tich di Ju Kristian den fə nɔ sakɔmsayz den pikin den as kəstəm (Di Apɔsul Dən Wok [Akt] 21: 17-26, as wi dɔn tək bɔt am) – bɔt i bin tich se 'insay Krays Jizɔs, sakɔmsayz nɔ de ɛp den, ɔ nɔ sakɔmsayz; bɔt fet [in Krays] we de wok tru lɔv' (Leta Fə Galeshya 5: 6) – we na prinsipul i yuz bɔku bɔku wan, i se, 'So, lɛ nɔbɔdi nɔ jɔj una pan it, ɔ drink, ɔ fə respekt fə di festival ɔ fə nyu wan mun ɔ sabat de' (Leta Fə Kɔlɔse 2: 16), bikɔs den kayn tin ya nɔ bin de tay Kristian den, lɛk aw wi bin dɔn tək mɔ bɔt am bifo tɛm.
- (f)
- (g) Dɛn bin de prich di gud nyuz fəs to di Ju pipul den, en afta dat to di pipul den we nɔto Ju (Leta Fə Rom1: 16). En to di Ju pipul den, na Jeruselem nɔ bin jɔs prich am na di tɛmpul, na di apɔsul den nɔmɔ, bɔt ɔda pipul den bin de prich am bak na di sinagɔg den na di siti. Wan impɔtant egzampul bɔt di las wan na di wan we Stivin bin gi am na di sinagɔg 'fə di Libatin pipul den, en di Sayretian den, en di Alegzandrian den, en di wan den we kəmət na Silisia en Eshia' (wan Ju pipul den sinagɔg we nɔ de na Palestayn), we bin de agyu wit am bɔt i nɔ bin ebul fə 'bia di sens en di Spirit we i bin de yuz fə tək.' Bɔt stil den bin ebul fə briŋ am kam na di 'kaɔnsil' (Sanhedrin), en mek den ston am te i day as di fəs Kristian martyr. I go mɔs bi se Sɔl we kəmət na Tasɔs, we leta bin chenj en bi apɔsul Pɔl, na bin da sinagɔg de, bikɔs i kəmət na Silisia en i bin ol di klos den we di wan den we bin de ston den bin de wɛr. (Luk Di Apɔsul Dən Wok [Akt] 6: 8 - 8: 1; 22: 3-21).
- (h)
- (i) Afta Pɔl bi apɔsul to di Jentayl den we i bin de na wan siti usay Ju pipul den sinagɔg bin de, i go go de fəs (bikɔs na Gɔd in yon go mek ɔl di Ju pipul den en ɔl di pipul den we nɔto Ju get di chans fə yeri en obe Krays in gud nyuz en dis go mek den bi Kristian, en bɔku tɛm di pipul den we nɔto Ju go get di chans fəs fə rich to pipul den we de fred Gɔd we de atend Ju sinagɔg savis) – lɛk na Antiɔk na Pisidia (Di Apɔsul Dən Wok [Akt] 13: 13-51), na Aykɔniɔm (14: 1-7), na Tesalonayka (17: 1-9), na Beria (17 :10-14), na Kɔrint (18: 1-17), na ɛfisɔs, usay i lef in elda den, Akila en Prisila, te to in kam bak (Di Apɔsul Dən Wok [Akt] 18: 18-19: 20). Sɔntɛnde, Kristian den bin kɔntinyu fə atend sinagɔg savis as lɔng as den alaw den fə du dat, bɔt i go mɔs bi se den bin de gɛda na sɔm mɛmba den os fə den yon Masta de savis (cf. Di Apɔsul Dən Wok [Akt] 18: 7; Leta Fə Rom 16: 5; Fəs Leta Fə Kɔrint 16: 9 en Faylimɔn 1-2), ɔ ɔda ples we pipul den kin wɛlkɔm, lɛk di skul we Tayranɔs bin de na ɛfisɔs, usay pipul den bin de go evride (Di Apɔsul Dən Wok [Akt] 19: 9-10).
- (j)

- (k) So, akɔdin to di prinsipul den we de insay wetin den dɔn notis, if wan Ju Kristian as pɔsin nɔ bin jɔs want fɔ selibret di fɔs de insay di wik as di 'Lɔd in de,' we na bin nɔto fɔ se na rest de lek aw di Sabat bin dɔn de ɔnda Mozis, ɛn insay da we de, den kin 'evride' den kin 'estimat di sem,' bɔt den kin fil bak se den fɔ kɔntinyu fɔ du di 'sevin de as de fɔ rest ɛn wɔship, den nɔ fɔ ban am fɔ du dat, yet i nɔ fɔ tray fɔ tay in ɔbshɔbishɔn pan ɔda pipul den – wit di sem tin we tru in rivas we i kam pan mit, we Jentayl Kristian den kin it we den nɔ get rizevshɔn den fɔ kɔnshens, we di Ju Kristian den go stil get skrupul agens pan ɔl we i nɔ nid fɔ get (Leta Fɔ Rom 14: 1-23) – we prinsipul, bɔt, de aplay onli to matters optional – only to what is permissible, but not commanded or forbidden.
- (l)
- (m) Na di ɔda say, if Jentayl Kristian den bin de alaw densef fɔ mek den bi slev to (dat na, fɔ fala) wetin Krays dɔn fri frɔm ivin di Ju pipul den (inklud di 'sabat de' we den bin de kip, Leta Fɔ Kɔlɔse 2: 16), na dat na bin rizin fɔ mek di apɔsul Pɔl wɔri bɔt den sev – wan fet we nɔ rili impɔtant (luk Leta Fɔ Galeshya 4: 8-10; 5: 1-8, we den bin ɛksplen bak bɔku bifo dis tɛm). Di bottom layn: 'Fɔ FRID KRAYS FRI WI [we i kam pan den kayn tin ya]: STAND FAST SO, AND NOT BE ENTAGLE IN A YOKE OF BONDAGE' (Galeshya 5: 1).
- (n)
- (o) Na dat mek, pan ɔl we Kristian den fɔ get prayvet divoshɔn den evride, ɛn den kin gɛda fɔ wɔship ɛn fɔ ɛp pipul den ɛnitɛm ɔ difrɛn tɛm den, ɔ ivin evride fɔ lɔng tɛm, as i pɔsibul ɛn i go tan lek se i fayn, na di fɔs de nɔmɔ insay di wik den de sho fɔ den na di Nyu Testament skripchɔ den as de we den kin gɛda ɔltɛm ɛn jeneral, we den kin kip as di 'Lɔd in de,' we di 'Lɔd in de supama' na spɛshal ɛn ad tin we den kin du fɔ wɔship.
- (p) Den tek am frɔm Gɔd in Sabat, Fɔ Sɔch di Skripchɔ den. Cecil N. Wright
- (q) Di Masta in De
- (r) Di Fɔs De fɔ di Wik
- (s) H. Leo Boles
- (t)
- (u) 'Di Masta De ɔ di Fɔs De fɔ di Wik' na di tim we den dɔn anɔys fɔ tɔk bɔt dis ɔkayshɔn. Bikɔs di Sabat de dɔn dɔn bay Gɔd in pawa we den pul di Ol Kɔvinant kɔmɔt na di rod, bikɔs wan spɛshal de fɔ wɔship ɔnda Mozis in lɔ dɔn dɔn, ɛn bikɔs wi de liv ɔnda di nyu agriment, we wi dɔn mek betɛ pan betɛ prɔmis, di kwɛstyɔn kin kam: 'Yu tink se spɛshal de de fɔ wɔship we di Nyu Kɔvinant dɔn pik fɔ wɔship Kristian den?' Nɔto di Kristian Sabat. No Skripchɔ nɔ de insay di Nyu Kɔvinant we de tich se den dɔn set di Sabat de as spɛshal de fɔ wɔship Kristian den; ɛn no Skripchɔ nɔ de we de tich se di spɛshal de we Kristian den fɔ wɔship, den fɔ kɔl am Kristian Sabat. Di Masta in de, ɔ di fɔs de insay di wik, Gɔd in pawa nɔ de ɛva kɔl am Sabat de ɔ Kristian Sabat. Di spɛshal de we den put apat ɛn we den kɔl di Masta in de nɔto fɔ tek di ples fɔ di Sabat de ɔnda di lɔ. Di Nyu Kɔvinant nɔto insay di tru we aw i de tek di ol agriment in ples; di Ol Kɔvinant bin sav in men tin ɛn Krays pul am kɔmɔt na di rod. Dɔn i gi Nyu Kɔvinant wit nyu prɔmis den, nyu tin den we den want fɔ du, nyu tin den we den nid, ɛn nyu de fɔ wɔship. Wi fɔ mɛmba klia wan se di Masta in de ɔ di fɔs de insay di wik nɔ de tek di ples fɔ ɛnitin ɔ ɛni de ɔnda Mozis in lɔ. [emphasis added]
- (v) Di Masta in de, ɔ di fɔs de insay di wik, nɔto de fɔ rest.' Di Sabat na bin de fɔ rest fɔ di Izrɛl Pikin den, bɔt di Masta in de nɔto de fɔ rest lek aw di Ju pipul den Sabat bin de. ɔnda di Ol Kɔvinant den bin pik di Sabat de as de fɔ rest fɔ mɔtalman ɛn animal den; na bin de fɔ mɛmba di fridɔm we den fri frɔm Ijipshian slev ɛn Ijipshian taskmasta den; na bin sayn bitwin Jiova ɛn di Izrɛl Pikin den se Gɔd tru in gudnɛs dɔn fri di Izrɛlayt den frɔm di wok we den bin de du we den bin de na Ijipt we nɔ bin de taya. Den fɔ rest ɛn tel den pikin den se den get dis rest de bikɔs Gɔd du gud we i fri den frɔm di slev we den bin de na Ijipt. ɔnda di Nyu Kɔvinant di Masta in de get sɔntin we ay ɛn oli pas fɔ jɔs gi mɔtalman ɛn animal den bɔdi rest. Wi de mek dis pɔynt rest dis tɛm, as den go briɲ am kam mɔ na dis tɔk. ɔl di babbling ɛn prattling

we yu de yeri bot fə chenj di Sabat de to di fəs de fə di wik nɔ de na di say we i de en i de jɔs sav fə kɔnfyus pipul den maynd en fə mek den nɔ lek di trut.

(w) NYU TIN DEN NA DI NYU KɔVENANT

(x) Di Nyu Kɔvinant na tru to in nem; i rili nyu pan ɔl in pat den. Wi get fə notis sɔm pan di nyu tin den we de insay di nyu agriment. Di tichin den we Jizɔs bin de tich we i bin de na bɔdi, den bin pik am as 'nyu tichin.' (Mak 1: 27 .) Krays nɔ bin ripit eni wan pan di lɔ den we Mozis bin gi fə mek i put am pan pipul den; ɔlsay na di Səmin na di Mawnt i de mek difrəns bitwin di tin den we i de tich wit di tradishɔn en di we aw di rabay den bin de ɛksplen am; i bin du wetin di lɔ se en afta dat i gi nyu tin insay in ples. 'I bin tich den lek pɔsin we get pawa, en nɔto lek den lɔ ticha den.' (Matyu 7: 29 .) Nɔbɔdi nɔ bin dɔn eva tich lek aw Jizɔs bin de tich: eni nyu tichin nɔ de we yu go kɔmpia to di tichin we di Masta Jizɔs Krays bin de tich. I kam fə sho wetin di Papa want, wetin di Papa want lek aw den sho am na di nyu agriment. Agen wi get 'nyu lɔ' (Jɔn 13: 34), we de sho se di Masta in pipul den get ay ay lɔv pas aw den bin dɔn eva tich am bifo. Kristian den na nyu tin den we Gɔd mek insay Krays. (Səken Leta Fə Kɔrint 5: 17 .) Di ol tin den dɔn pas, en ɔltin dɔn bi nyu tin. Di chɔch na pipul den we dɔn chenj frɔm ɔl di neshɔn den; Di gud nyuz bin chenj di Ju pipul den en di pipul den we nɔto Ju en mek den bi 'wan nyu man.' (Leta Fə ɛfissɔs 2: 15 .) Bak, wi rid bot 'nyu we we get layf.' (Di Ibru Pipul Den 10: 20 .) Den kɔl ɔnɔ Kristian den 'nyu pikin den we de insay Krays.' (Pita In Fəs Leta 2: 2 .) Wi get 'nyu Pasova.' (Fəs Leta Fə Kɔrint 5: 7.) Wi de mek 'nyu sakrifays' (Pita In Fəs Leta 2: 5) en gi 'nyu prez ɔfrin' to Gɔd (Di Ibru Pipul Den 13: 15). Di prɔfət Ayzaya bin se den fə gi Gɔd in pipul den 'nyu nem.' (Ayzaya 62: 2.) Dis prɔfəsi bin apin we den kɔl di disaypul den 'Kristian den fəs na Antiɔk.' (Di Apsul Den Wok [Akt] 11: 26.) Pantap dat, insay di Nyu Kɔvinant wi get 'nyu de fə wɔship' (Fəs Leta Fə Kɔrint 16: 1-2; Reveleshɔn 1: 10), we na di fəs de insay di wik ɔ di Masta in de. Wi go si se ɔltin we de na di Nyu Kɔvinant na nyu tin.

(y) DI LɔD IN TIN DEN

(z) Insay di Nyu Kɔvinant bɔku tin den de we den dɔn pik fə bi di Masta in yon --- 'di Masta in tin den.' If wi rid sɔm pan den tin ya, dat go, ɛp wi fə gladi fə di 'Lɔd in de.' Wi dɔn tɔk insay di Nyu Testament 'di Masta in bɔdi' (Fəs Leta Fə Kɔrint 11: 27-29), 'di Masta in day' (Fəs Leta Fə Kɔrint 11: 26), 'di Masta in tebul' (Fəs Leta Fə Kɔrint 10: 21), 'di Masta in Ipa' (Fəs Leta Fə Kɔrint 11: 20), 'di Masta in disaypul den' (Di Apsul Den Wok [Akt] 9: 1), 'di Masta in blɔd' (Fəs Leta Fə Kɔrint 11: 27), 'Di Masta in os' (Fəs Leta To Timoti 3: 15), en 'di Masta in de.' (Reveleshɔn 1: 10 .) Wi kin tɔk bot ɔda tin den se na di Masta in yon, bot den tin ya go du fə sho se we wi de tɔk bot 'di Masta in de' se wi de put am na di klas fə bɔku, bɔku ɔda impɔtant tin den we na Jiova in yon ɔnda di nyu agriment. Infakt, di Nyu Kɔvinant kam tru di Masta Jizɔs Krays; na in na di midulman fə wan agriment we bɛtɛ pas am. Mozis na bin di midulman fə di ol agriment, bot Krays na di midulman fə di nyu agriment. Di Ol Kɔvinant bin sial en oli wit animal den blɔd, bot di Nyu Kɔvinant na di Masta Jizɔs Krays in blɔd sial en mek am oli. Na di Masta in agriment, in las wil en testament to mɔtalman. I go strenj if den dɔn pik nyu de fə wɔship insay di Nyu Kɔvinant en den nɔ kɔl am 'di Masta in de.' Wi no se den yuz 'de' difrən we den na di Baybul, bot den dɔn pik di fəs de insay di wik as di Masta in de en di fɔstəm Kristian den bin no se na di de fə wɔship Gɔd. Infakt, frɔm Pentikɔst den dɔn yuz di fəs de insay di wik, di speshal de fə wɔship ɔnda di nyu agriment.

(aa) DI FɔS DE Fə DI WIK

(bb) 'Di fəs de insay di wik' na di Oli Spirit dɔn kɔl am 'di Masta in de.' 'A bin de insay di Spirit pan di Masta in de.' (Reveleshɔn 1: 10) Na ya wi get Jɔn we de tɔk se i bin de 'insay di Spirit' pan wan speshal de, 'di Masta in de.' Bɔku rizin den de we mek den kɔl dis de 'di Masta in de.' Fəs, di Masta bin get layf bak pan 'di fəs de insay di wik.' (Matyu 28: 1; Mak 16: 2; Lyuk 24: 1 en Jɔn 20: 19) Na ya ɔl di 4 pipul den we rayt di gud nyuz tɛl wi se Jizɔs bin get layf bak di fəs de insay di wik. Dis na wan rizin we mek den pik di fəs de insay di wik as di Masta in de. Afta we i get layf bak, i bin de na di wɔl fə lek fɔti dez so. (Di Apsul Den Wok [Akt] 1: 3) Insay den fɔti dez ya, i bin apia bɔku tɛm; wi get wan rikodɔ bot lek tɛn tɛm

so we Jizɔs bin apia afta i get layf bak ɛn bifo i go ɔp na ɛvin. ɛvri apia usay den tɔk bɔt di tɛm na di fɔs de insay di wik. Sɔm apinans den de usay den nɔ tɔk bɔt di tɛm, bɔt we den tɔk bɔt di tɛm, den kin disayd se na di fɔs de insay di wik. I mek in go ɔp to di Papa ɛn afta dat i sɛn di Oli Spirit, akɔdin to di prɔmis, to di apɔsul den pan Pentikɔst, we na bin di fɔs de insay di wik. (Levitikɔs 23: 11, 15-21.) Den bin ɔganayz di ɔhɔch pan Pentikɔst, ɛn Pita bin prich di fɔs gospel semin we bin ful-ɔp dis Pentikɔst. So, bikɔs Pentikɔst na bin di fɔs de insay di wik, di fɔs de insay di wik kin bi di de we di Masta in ɔhɔch bɔn. Di fɔs disaypul den kin mit di fɔs de insay di wik fɔ it di Masta in Ipa. ‘Wan di fɔs de insay di wik, we wi gɛda fɔ brok bred, Pɔl tɔk to den, ɛn i bin want fɔ go di nɛks de; ɛn i bin de tɔk lɔng te midulnɛt.’ (Di Apɔsul Den Wok [Akt] 20: 7) Pantap dat, den bin tɛl di fɔstɛm disaypul den fɔ gi spɛshal kɔntribyushɔn di fɔs de insay di wik. ‘We i kam pan di kɔlekeshɔn fɔ di oli wan den, jɔs lek aw a bin tɛl di kɔngrigeshɔn den na Galeshya, na so una fɔ du. Di fɔs de insay di wik, una ɔl fɔ ledɔm nia am, as i go ebul fɔ du am, so dat den nɔ go gɛda ɛn itin we a kam.’ (Fɔs Lɛta Fɔ Kɔrint16: 1-2.) Na ya Pɔl gi instrɔkshɔn to di ɔhɔch na Kɔrint fɔ du wetin i bin dɔn tɛl di ɔhɔch den na Galeshya; den fɔ gi dis kɔntribyushɔn di fɔs de insay di wik. Den bin fɔ du dis so dat den nɔ go delay fɔ gɛda di kɔntribyushɔn we Pɔl kam. I sho se di fɔstɛm Kristian den bin de mit di fɔs de insay di wik. ‘ɛn lɛ wi tink bɔt wisɛf fɔ mek wi vɛks pan lɔv ɛn du gud wok; wi nɔ fɔ lɛf fɔ gɛda togɛda lek aw sɔm pipul den kin du, bɔt wi de ɛnkɔrej wisɛf; ɛn so mɔ, as una de si se di de de kam nia.’ (Di Ibru Pipul Den 10: 24-25.) Dis na sɔm pan di rizin den we den kin gi fɔ kɔl di fɔs de insay di wik di Masta in de.

(cc) Insay Sam 2: 7 wi get den tin ya: ‘Yu na mi pikin; dis de a bɔn yu.’ Notis gud gud wan ‘dis de’ lek aw den tɔk bɔt am ya. Insay Di Apɔsul Den Wok [Akt] 13: 32-33 wi lan se dis bin apin we Krays get layf bak. ‘Wi de tɛl una gud nyus bɔt di prɔmis we i bin dɔn prɔmis di gret gret granpa den, se Gɔd dɔn du di sem tin to wi pikin den, we i gi Jizɔs layf bak; jɔs lek aw den rayt insay di sɛkɔn Sam se: “Yu na mi Pikin, tide a bɔn yu.” So, den bin gri se Jizɔs na Gɔd in Pikin we i get layf bak di fɔs de insay di wik. Di prɔfesi we Joɛl bin tɔk (Joɛl 2: 28; Di Apɔsul Den Wok [Akt] 2: 1-4, 16, 17) bin apin pan Pentikɔst we na di fɔs de insay di wik. Da de de, Krays bin krawn fɔ bi kin na in tron. (Zɛkaraya 6: 13; Di Apɔsul Den Wok [Akt] 2: 29-36.) Di nyu lɔ bin bigin fɔ wok as Jiova in wɔd bin kɔmɔt na Jerusalem da de de. . Nɔbɔdi nɔ fɔ sɔprayz fɔ no se den dɔn kɔl di fɔs de insay di wik ‘di Masta in de.’ Pita bin se: ‘Lɛ wi Masta Jizɔs Krays in Gɔd ɛn Papa, we mek Jizɔs Krays get layf bak, bikɔs ɔf in big sɔri-at, i bɔn wi bak fɔ get op we get layf.’ (Pita In Fɔs Lɛta 1: 3 .) Wetin dis min? I jɔs min se bay we Jizɔs Krays get layf bak, den bɔn di apɔsul den bak fɔ get op we get layf bay we Krays get layf bak; dat min se, we i get layf bak, i bin dɔn di akt fɔ mek den bɔn bak. Den bin dɔn go bak to den fɔs kɔl afta den nel Krays pan di krɔs, bɔt naw den dɔn get layf bak wit op se den Masta we den krɔs na di krɔs naw na di Ridima fɔ mɔtalman we dɔn get layf bak. I fayn fɔ no di impɔtant ples we di layf bak get we di apɔsul den bin de prich fɔs; infakt, Pita nɔ ɛva tɔk bɔt di krɔs we den nel Jizɔs pan di krɔs we i nɔ tɔk bɔt aw i get layf bak. Wi fɔ pe atɛnshɔn ya to Sam 118: 22-24 . ‘Di ston we di bilda den nɔ gri wit, dɔn bi di ed fɔ di kɔna. Na Jiova de du dis; i wɔndaful na wi yay. Dis na di de we Jiova dɔn mek; wi go gladi ɛn gladi fɔ am.’ Us de? Na di de fɔ get layf bak, di de we impɔtant pas ɔl na di plan fɔ fri mɔtalman. Sɔm pipul den de we de sɛlibret in batde we nɔ get ɛni pawa frɔm Gɔd. Gɔd dɔn pik di fɔs de insay di wik, we na di de we wi Masta go get layf bak, as di spɛshal de fɔ wɔship in pipul den ɔnda di nyu agriment. So, wi get bɔku rizin fɔ kɔl di fɔs de insay di wik di Masta in de.

(dd) WETIN ADVENTIST DEN DE TICH

(ee) Adventist den fɔs mit di fɔs de insay di wik. Josef Betis bin go fɛn sɔm fambul den we na bin mɛmba den na di Sevin De Baptist ɔhɔch. I lan sɔm agyument den frɔm den fɔ mit di Sabat de; i bin briɔ den agyument ya bak ɛn introduks den to di Advent ɔhɔch. Misis Wait bin de fet fɔ mek den nɔ mit di Sabat de te i nɔ ebul fɔ ansa di agyument den we Josef Betis bin mek. Dɔn i bin get wan vishɔn usay i si se den de kip di Sabat de ɛn i de biɛn Kristian den tide. Dɔn den bin mek di Sevin-Day Advent ɔhɔch insay 1845. If fɔ kip di fɔs de insay di wik na ‘mak fɔ di wayl animal,’ dat min se di Advent ɔhɔch bin get di mak fɔ di

wayl animal; Misis Elin G. Wait bin get di mak fɔ di wayl animal. Wi get wan rɛked na 'Life Sketches of Ellen G. White' bɔt di vishɔn we Misis Wait bin get. 'Elda Bates bin de rɛst Satide, di de we mek sevin insay di wik, ɛn i bin ɛnkɔrej wi fɔ pe atɛnshɔn to am as di tru Sabat. A nɔ bin fil se i impɔtant, ɛn a bin tink se i mek mistek we i de tink bɔt di nɔmba 4 lɔ pas di ɔda nayn lɔ dɛn. Bɔt PAPA GɔD gi mi fɔ si di oli ples we de na ɛvin. Dɛn opin Gɔd in tɛmpul na ɛvin, ɛn dɛn sho mi Gɔd in bɔks we dɛn kɔba wit di sɔri-at. Tu enjel dɛn bin tinap wan na di tu ɛnd dɛn na di ak ɛn dɛn wing dɛn opin oba di sɔri-at sidɔm ples, ɛn dɛn fes tɔn to am. Dis, mi enjel we bin de wit mi bin tel mi, bin tinap fɔ ɔl di sojaman dɛn we de na ɛvin we bin de luk wit rɛspɛkt fɔ Gɔd in lɔ, we Gɔd in finga bin rayt. Jizɔs es di kɔva fɔ di ak, ɛn 1 si di tebul dɛn we dɛn mek wit stɔn we dɛn rayt di Tɛn Kɔmandment dɛn pan. A bin sɔprayz as a si di nɔmba 4 lɔ na di sɛntrɔm pan di tɛn lɔ dɛn wit wan saf saf halo we get layt we de rawnd am. Di enjel se, 'Na di wangren wan pan di tɛn we de sho di Gɔd we de alayv we mek di ɛvin ɛn di wɔl ɛn ɔl di tin dɛn we de insay de.' (Pej 95 ɛn 96.) Naw na so fulish tin we dɛn sho na di vishɔn dɛn fɔ Misis Wait bi di ɔtoriti fɔ di Sevin-De Adventist dɛn we de wɔship di Sabat De. I si di tu tebul dɛn we dɛn mek wit stɔn we dɛn rayt di Tɛn Kɔmandment dɛn pan, i se, dɔn i si wan halo rawnd di nɔmba 4 lɔ we get di Sabat de, we put dis lɔ pas ɔl di ɔda wan dɛn. I put di nɔmba 4 lɔ we dɛn gi di Ju pipul dɛn pas di lɔ we se yu nɔ fɔ get ɔda Gɔd bifo mi. Fɔ di Sevin-De Adventist dɛn di Sabat de na di wangren tin we mek di Adventist difrɛn frɔm ɔl di ɔda rilijɔn dɛn. Siks kayn Adventist dɛn de, ɛn di Sevin-Day Adventist, we Misis Wait bin bil, nɔ get pɔsin we de ripresent we get maynd fɔ du dat. difend am as Gɔd in prɔfɛt; dɛn se na Gɔd inspekt am, ɛn i se na Gɔd inspekt am, bɔt dɛn kɔz de kray fɔ pɔsin we de fet fɔ am ɛn nɔto wan pan dɛn rɛdi fɔ kam fɔ difend am. Wetin du? Bikɔs dɛn nɔ ebul fɔ difend am.

(ff) DI PɔP NA RɔM CHEJ DI SABA?

(gg) Dis tin we dɛn tɔk se di pɔp na Rom chenj di Sabat de to di fɔs de insay di wik na Misis Elin G. Wait bin fɔs mek am. Misis Wait se, 'Insay di ak, dɛn bin get di gold pɔt we get mana, Erɔn in stik we bin de bɔn, ɛn di tebul dɛn we dɛn mek wit stɔn, we bin fold togɛda lek buk. Jizɔs opin dɛn, ɛn a si di Tɛn Kɔmandment dɛn we dɛn rayt pan dɛn wit Gɔd in finga. Na wan tebul, dɛn bin get 4 pipul dɛn ɛn siks pipul dɛn bin de na di ɔda wan. Di 4 wan dɛn we bin de na di fɔs tebul bin shayn brayt pas di ɔda siks wan dɛn. Bɔt di nɔmba 4 lɔ, we na di Sabat lɔ, bin shayn pas dɛn ɔl; bikɔs dɛn bin dɔn mek di Sabat fɔ ɔnɔ Gɔd in oli nem. Di oli Sabat bin luk glori-wan halo of glori bin de ol roun am. A si se dɛn nɔ bin nel di Sabat lɔ na di krɔs. If na so i bi, di ɔda nayn lɔ dɛn na; ɛn wi fri fɔ brok dɛn ɔl ɛn bak fɔ brok di nɔmba 4 wan. A si se Gɔd nɔ chenj di Sabat, bikɔs i nɔ de ɛva chenj. Bɔt di pop bin dɔn chenj am frɔm di de we mek sevin to di fɔs de insay di wik; bikɔs i fɔ chenj di tɛm ɛn lɔ dɛn.' ('Early Writings of Ellen G. White,' pej 33.) Bak na pej 65 na di sem buk Misis Wait se, 'Di pop dɔn chenj di de fɔ rɛst frɔm di de we mek sevin to di fɔs de.' Insay difrɛn vishɔn dɛn, Misis Wait bin tɔk se di pɔp chenj di Sabat de to di fɔs de insay di wik. Lɛ wi chek di chaj we i chaj ɛn si aw bɔku trut de insay. Mɛmba se di Masta sho am insay wan vishɔn se di pop dɔn chenj di Sabat to di fɔs de insay di wik. Wetin mek di Masta bin get fɔ sho Misis Wait insay wan vishɔn se di pɔp chenj di Sabat frɔm di de we mek sevin to di fɔs de insay di wik if dɛn ebul fɔ pruv se di Nyu Tɛstament dɔn chenj am? Wetin mek di Sevin-De Adventist dɛn nɔ de tray fɔ pruv bay di Nyu Tɛstament se dɛn dɔn chenj di Sabat de to di fɔs de insay di wik? Di Sevin-Day Adventist dɛn gri se dɛn nɔ bin mek di Katolik Chɔch te to di ia 400; dɛn gri se di Katolik Chɔch nɔ bin dɔn ful-ɔp te lek AD 304. Kristian dɛn bin de mit di fɔs de insay di wik fɔ tri ɔndrɛd ia bifo ivin di Adventist dɛn tɔk se dɛn chenj di Sabat to di fɔs de insay di wik. Aw dɛn go gi ɛni rizin fɔ mek Kristian dɛn mit di fɔs de insay di wik fɔ long tɛm? Dɛn ivin tɔk naw se dɛn kin gi sɔm pruf fɔ sho se na di Katolik pop bin rili mek di chenj. Dɛn nɔ go ebul fɔ tel wi us pop mek di chenj; dɛn no se no oli ɔ dɔti istri nɔ de we rayt di tru tin se di pɔp mek chenj. Ivin if di Katolik dɛn fɔ tɔk dis kayn tin, aw dɛn go pruv wetin dɛn tɔk? No pruf nɔ de fɔ se di pɔp bin mek ɛni chenj lek dis, ɛn we di Sevin-De Adventist dɛn mek di chaj dɛn kin du am witout ɛni pruf. Dɛn kin jɔs pɔynt to Misis Wait in vishɔn se di pɔp mek di chenj. Kɔnstantin na bin empara na

Rom, böt i no bin bi pöp; i bin bi empara fröm di ia 306-337 afta Krays. I bin get lō den we den pas fō sho aw pōsin fō biev di fōs de insay di wik, böt no lō lō no de na di Roman istri usay i chenj di Sabat de to di fōs de insay di wik. Na wan tin fō mek lō den we de sho aw sitizin den de biev di fōs de insay di wik, en na oda tin fō pik di fōs de insay di wik fō bi de fō wōship. Bak, den se di Kaōnsil na Laodisia we bin mit insay di ia 363 afta Krays, bin kōnfyus di fōs de insay di wik as di Masta in de. Wi fō mēmba se di fōs de fō di wik bin dōn olrēdi de fröm di fōs tēm we wi Masta in chōch bin de te to da tēm de na ol Kristian den.

(hh) Di spika bin no se fröm dis pletfōm den bin dōn prich se di pöp fō di Katolik Chōch chenj di Sabat de fröm di de we mek sevin to di fōs de insay di wik; na dat mek i kōl di wan den we get pawa pas olman na di Katolik Chōch na Nashvil, Tenisi, fō gi di tin den we di Katolik Chōch de tich böt dis. I aks dis kwestyōn: 'Yu tink se Katolik den de tich se di pöp na Rom bin chenj di de we mek sevin Sabat to di fōs de insay di wik?' Di ansa kam wit wan 'Nō' we bin de tōk mō böt am! 'Dēn nō de mek da kayn tin de; den nō eva tōk dis kayn tin.' Dōn den aks di prist se: 'Yu go rayt da wōd de?' Dōn i rayt dis lēta, we den rayt Disēmba 14, 1944.

(ii) 'Dōkta H. Lio Boles

(jj) Dia Sa:

(kk) 'Fō ansa yu kwestyōn, Udat chenj di Sabat to Sōnde? A want fō se, akōdin to di best pruf, na di apōsul dēnsēf fō mēmba Krays in layf bak. Di prōsis fō mit togēda pan, di fōs de insay di wik fō selibret di Masta in Sōpa en fō pik da de de as di Masta in de, na in Sēnt Pōl, Di Apōsul Dēn Wok [Akt] 20: 7 en Fōs Lēta Fō Kōrint16: 2, en Sēnt . Jōn, Rēv (dat na bak de jōs sōm, sōntēm sōm, ia afta Jōn day), den gi di kōmand: 'Na di Masta in de, una kam togēda en brok bred en tel tēnki, afta una dōn kōnfes una sin, so dat una sakrifays go klin. (Chapta 14.)

(ll) 'Sēnt. Ignatius, martyr (ia 107), tōk böt Kristian den se 'dēn nō de kip di Sabat igen, böt dēn de liv insay di de we dēn de kip di Masta in de we bak Wi Layf bin rayz bak.' (Ad Magnes IX.) Insay in Lēta to Banabas, chapta XV, i se: 'So wi de kip di de we mek et (dat na di fōs de insay di wik) wit gladi at, di de bak we Jizōs get layf bak. '

(mm) 'St. Jastin (ia 165) na di fōs Kristian rayta we kōl di de Sōnde insay di pat we dēn kin selibret usay i tōk ditayli böt di wōship we di fōstēm Kristian den bin gi Gōd da de de-dat na, di sakrifays we dēn bin de gi Krays in bōdi en blōd wit di prea dēn we de wit am, prich, en ridin fō di Ol en Nyu Tēstament. (Apol. 65.)

(nn) 'So, i klia fröm di testimoni den we ol en tru pas ol we wi get se di prōsis fō selibret di Masta in Sōnde Sōnde kōmōt fröm di apōsul dēn, en, bikōs of dat, i bin de akōdin to wetin Krays want we bin gi dēn di pawa fō mek dēn kayn aksidēt chenj dēn ya na di tēm en di we aw dēn de du rilijōn. Dēn, fō tru, dēn nō bin get pawa fō chenj di natura lō we se olman fō yuz wan patikyula tēm fō wōship Gōd nōmō we na di impōtant wok we di tōd lō se, böt di tēm en di ditil dēn fō kip am bin chenj . Fō tru, di prōsis nō bin fō dōn kōmōt fröm di apōsul dēn en i bin fō dōn bi oļsay na di Kristian wōl if wi Masta nō bin want am. Di tru tin se wan smōl grup fō Kristian dēn (we wi de tōk böt di Adventist dēn), we kōmōt ettin ondred ia afta di apōsul dēn, disayd fō wōship di de we mek sevin, nō impōtant we yu kōmpia am to di tin dēn we olman bin de du en di tradishōn dēn we dēn bin de du trade trade we de sōpōt Sōnde.'A op se dis na so wan satisfay ansa to yu kweshon.

(oo) Very sincerely yus,

(pp) 'RT. Rev. MSGR. AA SIFNER, VG'

(qq) I fayn fō mek di Katolik dēn se dēn nō de tōk se di pöp na Rom chenj di Sabat to di fōs de insay di wik. Eni buk we enibōdi go get fröm di Sevin-Day Adventist dēn we de mek di chaj se di pöp chenj di Sabat na lay; if eni wan pan una get dēn kayn buk dēn de, una kin rayt pan am se, 'Dis noto tru.'

(rr)

(ss) DI LōD IN SPA

(tt) Jizos tel in disaypul den fo it di Masta in Sopa. (Matyu 26: 26; Lyuk 22: 19; Fos Leta Fo Korint 11: 24-25 .) Jiowa bin tel in pipul den fo geda. 'Una no fo lef fo geda togeda, lek aw som pipul den kin du.' (Di Ibru Pipul Den 10: 25 .) Noto wetin di oda pat pan dis vas min, wi get di simpul en klia tichin se Kristian den no fo lef fo geda togeda. Den tel den bak fo it di Masta in Ipa; den fo geda fo mek den go it di ivintem it togeda. Den it di ivintem it we den geda. (Fos Leta Fo Korint 11: 20-33 .) Na ya Pol se: 'We una geda togeda, i no posibul fo it di Masta in ivintem.' So, na dat mek den bin de it di ivintem it we den geda. Naw den tel den fo it am, en den tel den fo geda; en wi si se den it di ivintem it we den geda. Wetin mek den de it am? Fo memba di Masta in day en sofa te i kam. So, den den min ya se i get layf bak; i no bin ebul fo kam bak di sekon tem if i no bin de alayv, if i no bin get layf bak. So, di Masta in Sopa bay wetin i min da tem de, den kin it am di fos de insay di wik as memorial institushon fo di Masta in day en di sekon kam. Dis na klia tin. Bot, Kristian den bin kam togeda fo it di Masta in Ipa. (Fos Leta Fo Korint 11: 33 .) Bot den bin kam togeda fo brok bred o it di Masta in Ipa di fos de insay di wik. Di Masta in layf bak di fos de insay di wik, di Oli Spirit we de kam donj di fos de insay di wik, en di it we den it di Masta in Ipa di fos de-ol dis de eksplen se dis na di Masta in de. Wi don lan se di Oli Spirit kam di fos de insay di wik, se di choch bin oganayz o bigin fo wok di fos de insay di wik, se Kristian den kin mit fo it di Masta in Sopa di fos de insay di wik, en dat Jon bin de insay di Spirit pan di Masta in de, ol den tin ya de tich wi se di fos de insay di wik na di Masta in de.

(uu) God in pipul den tide kin geda fo it di Masta in Sopa pan di fos de insay di wik. Di Sabat fo di lo na bin difren de en den bin de kip am fo difren tin. Difrens de bitwin di rizin we mek Kristian den mit di Masta in de en di Ju pipul den we de rest di Sabat de jos lek aw i difren bitwin de en net, Krays en Setan. Di Masta in de no tek di ples fo di Ju pipul den Sabat; den bin pul di Sabat komot na di rod we di Ol Kovenant bin kam tru; den bin gi wan nyu de, we na di fos de insay di wik, fo Kristian den we de onda di nyu agriment. Fo it di Masta in Sopa di fos de insay di wik na di wangren tin we de mek di fos de insay di wik difren from eni oda de. Wi kin sij fo prez God di fos de insay di wik, bot wi kin sij in prez eni de en evride. Wi kin rid di Baybul di fos de insay di wik, bot wi kin rid di Baybul evride en wi fo rid am. Wi kin pre di fos de insay di wik, bot wi kin pre en wi fo pre evride. Wi kin gi wi moni di fos de insay di wik, bot wi kin gi as wi get chans en as nid de pan eni de. So, fo it di Masta in Ipa di fos de insay di wik na di wangren tin we de mek dis de difren from eni oda de. Na dis de en dis de nomo wi kin it di Masta in Sopa.

(vv) Na jos wan tin de mo wit respekt fo di fos de insay di wik. God don arenj am so dat in pipul den go mit di fos de insay di wik. Man kin chenj di kalenda; i kin mek wan kalenda we get siks dez nomo fo di wik; Roshia bin du dis en liv fo wan kwata senti ia pan di siks dez wik schedule. Oda neshon den don du di sem tin. Aw Sevin-De Adventist go woship di de we mek sevin insay di wik we na siks dez nomo de insay di wik? God don fiks am so dat motalman no go ebul fo bil wan kalenda fo som dez insay di wik bot na 'i fos de insay di wik.' So, i don fiks am so dat in pipul den-i no impotant noto omos chenj den kin apin-may mit di fos de insay di wik. If motalman fo bil wan schedule fo fayv dez nomo insay di wik, Kristian den go mit di fos de insay di wik fo woship. Sevin-de Adventist den no bin ebul fo mit fo woship, bikos di wik no get sevin dez. Dis de sho di sens we God get fo di arenjment fo di fos de insay di wik, di Masta in de, as di speshal de fo woship. (Spik we H. Lio Bols bin gi, Disemba 21, 1944, insay di Wo Memorial Bildin, Nashvil, Tenisi)

